

interkom

ČS FANDOM

informační
servis
fandomu
1-2/2010

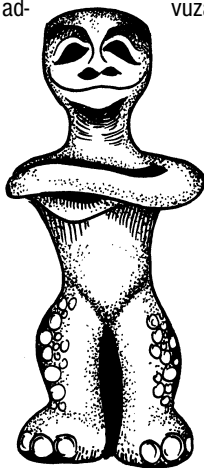
Nominace na Ceny ČS Fandomu

Mlok

Jiřina Vorlová za SF&F Workshop nominuje **Martina Koutného** za jeho práci zejména na poli CKČ, za to, kolik úsilí jí věnoval, aby zvýšil její prestiž, formuloval patřičně její statut a pravidla a též se staral o jejich dodržování, ku prospěchu autorům i porotcům. Přestože již není jejím hlavním administrátorem, stále je platným pomocníkem při zabezpečování její organizace a přípravě sborníku Mlok. Zanedbatelná není ani jeho administrativní práce v Radě, vystoupení na conech a příprava a moderování slavnostních večerů.

Martin Koutný za SFK Třesk nominuje **Pavla Mikulášika** za jeho dlouholetou práci pro fandom i Fandom i v Radě a diplomacii, díky níž dokáže obrousit hrany třenic, tak aby se případné vnitřní spory neodrazily na kvalitě akcí pro řadové fan-y.

Zdeněk Rampas za SFK BC (na návrh Františky Vrbenské) nominuje **Fran-tiška Novotného** za jeho spisovatelské dílo, hlavně za dokončení Valhaly. Kromě své činnosti na poli beletrie se věnuje také další publicistice, a to nejen na webu, přednáší na conech a nebrání se ani diskusím na aktuální i kontroverzní témata. Málokdo toho ví tolik o válečnictví a námořnictví, a v této oblasti je ochoten přispět svými odbornými radami.

Ludvík

Jan „Harv“ Harvalík za SFK Palantír Pardubice nominuje **Petra „Hadatiho“ Čápa** za znovuoobnovení Klubu Terryho Pratchetta a jeho obětavé vedení. Hadati je číslo jedna mezi českými fanoušky Terryho Pratchetta a jedním z neaktivnějších českých fanů vůbec, každoročně organizuje Trpaslicon a podílí se i na programu dalších conů. Jeho aktivita vyvrcholila v roce 2009 znovuzaložením Klubu Terryho Pratchetta, který byl do té doby ve stádiu posmrtné ztuhlosti. Klub se během roku 2009 rozrostl na 200 členů, z toho 120 řádných (platicích), a stal se tak jedním z největších aktivních SF klubů u nás. Hadati získal pro členy klubu mnohé výhody a každý měsíc pořádá srazy a společné návštěvy divadel a koncertů. V čele klubu pomáhá s organizací a programem conů (obzvláště Trpasliconu), zprostředkuje kontakt fanoušků mezi sebou a se zahraničím (Terry Pratchetem, Paulem Kidbyem, Colinem Smythem a dalšími), a v neposlední řadě získává kontakty na fanoušky nové. Hadati také spravuje největší český portál o Zeměploše a Terryem Pratchettovi – www.discworld.cz, který se (spolu s přidruženým diskusním fórem) stal oficiálním informačním servisem klubu. Za zmínku také stojí, že Hadati loni založil recesistický spolek Omracuc (www.omracuc.cz), jehož členové se rekrutují zejména z řad scifistů. Za svou několika-

pokračování na straně 2

OBSAH

Nominace na Ceny ČS Fandomu
Čtenářův průvodce po Interkomu
Hvězdný bulvár
Večne živé stříbro
Pragocon 2010
Čtení „Láskyplných“ povídek
William Gibson: Idoru
Fantasy a SF v Tritonu
William Gibson: Idoru
Některý věci přicházejí moc brzy
Mumínek je zpátky
Drákula nesmrtelný

1 Ondřej Neff: Celebrity
2 Divadlo života: Vitr v píních
3 Zločin na Poseidon City
7 David Drake: Northův svět – Komisař
8 Singularity – Postkyberpunk
11 Civilizační šok
12 Zchlad'te hlavy!
12 Lexikon magie
13 Namažeme školu špekem
13 Časem s vědou – biologický prosinec
14 Časem s vědou – astronomický leden
15 Letmé dojmy po průletu Pragáčem

15
16
17
18
19
20
23
24
25
26
27
28

Jak jsem přišel k SF
Nevyžádaná reklama
DOGMA
Kýčovitá ekopohádka
o roztomilých Šmoulech
Thriller z nebe
Jiřina žádá, radí, informuje
Sci-fi klub Quasi ide d'alej
Parcon 2010
Tatracon 2010
Pták Pragokoňák

29
29
30
30
31
32
32
32
32

Čtenářův průvodce po Interkomu

K obsahu tohoto čísla

První kolo Akademie SFFH je rozesláno, a tak snad dojde i na rychlé vydání prvního letošního Interkomu.

Možná jste postřehli zvýšené množství fotografií v tomto čísle, nejsou zde jen proto, že se jejím autorem Jarkovi Kopečkovi a Honzovi Kovanici velice povedly, ale i z toho důvodu, že jste mé volání po větší aktivitě našich čtenářů a autorů v bláznivém období okolo Nového roku nejspíše všichni přeslechli.

Parcon

Na tricon.info/?page_id=50&lang=cs najdete nové informace o možnostech ubytování. Když vám nebude něco jasné, napište na europarcon@gmail.com Lence Pilchové, ta by měla vědět :-)

Některé věci přicházejí moc brzy

Přinášíme bohužel i špatné zprávy, ještě jsme nepřestáli smutek z odchodu Stoupy, o kterém na straně třináct moc pěkně píše Ivan Gajdoštin, a dovidáme se, že zemřela naše kamarádka Eva Kováčová, přečtěte si na straně sedm Sašu Pavelkovou.

Předplatné naposledy

Do třetice (potřetí a naposledy) připomínáme celkem samozřejmou věc, totiž že za Interkom se musí platit. Velice děkujeme všem, kteří zareagovali již na předchozí výzvy, a Vám ostatním připomínáme, že otázka předplatného je zase tu.

Takže předplatné letos činí opět dvě stě padesát korun (číslu 250 Kč, respektive 330 Sk). Můžete je poslat složenkou na mé jméno a adresu redakce (je v tiráži :-), nebo na konto **1938356379/0800** u Čs. spořitelny, IBAN CZ37 0800 0000 0019 3835 6379.

Podívejte se pozorně na svou adresu na obálce tohoto IK; najdete-li tam za svým jménem ? či !, pak vezte, že další IK nedostanete, pokud nezaplatíte 250 nebo 500 Kč. Jen tak ještě můžete očekávat i další Interkomy roku 2010. **Zdeněk Rampas**

Nominace na Ceny ČS Fandomu (pokračování ze strany 1)

měsíční existenci už zvládli dvě velké akce – Frozen Prague a Pyžamovou jízdu. Myslím, že si cenu zaslouží také díky své dlouholeté snaze zapojit do fandomového dění nové lidi a zaujmout širokou veřejnost – což se mu v loňském roce podařilo do takové míry, jak to nikdo nečekal.

Martin Koutný za SFK Třesk nominuje kolektiv pořadatelů Festivalu Fantazie a Festivalu Fantazie Speciál za vytvoření tradice komerčně úspěšného conu se širokým záběrem aktivit. FF je rekordním conem, co se týče počtu návštěvníků, ale stále si zachovává vysokou profesionalitu na straně jedné a pohodovou atmosféru na straně druhé. Za svou existenci přivedl do fandomu desítky až stovky nových zájemců a je též líhní a školou přednášejících, organizátorů či pořadatelů nových conů.

Randalf za SFK Radegast nominuje Davida Macháčka za Koprcony, kde z původně přátelského setkání se mu podařilo během posledních let vytvořit mezinárodní akci, kterou mnozí již považují za velký con. Mimo to aktivně pracuje v organizátorských týmech na jiných conech a podílí se na vedení CSWU.

Zdeněk Rampas za SF klub BC nominuje Jana „Pechyho“ Pechance za inovativní vedení a údržbu Sardenu, například za prostor pro recenzentskou soutěž Laseru a její podporu.

Jiřina Vorlová

interkom

INFORMAČNÍ SERVIS ČESKOSLOVENSKÉHO FANDOMU

číslo 1-2/2010 (258)

Adresa redakce:

INTERKOM

Letecká 6, 161 00 Praha 6, ČR

tel. + fax:

v prac. době +420 224 239 645

tel., fax: +420 233 313 093

e-mail: ram@apro.cz

<http://interkom.vecnost.cz>

<http://interkom.scifi.cz>

Šéfredaktor:

Zdeněk Rampas, MCL

Grafická redaktorka:

Kristýna Benediktová

Redakční kruh:

Richard Klíčník a Michaela

Autoři tohoto čísla:

Jana Dvořáčková, Ivan Gajdoštin, Martin Gilar, Filip Gotfrid, Eva Hauserová, František Houdek, Jaroslav Houdek, Richard Klíčník, Zuzana Kocůrková, Martin Kochlica, Jarek Kopeček, Jan Kovanic, Saša Pavelková, Jan Pavlík, Zdeněk Rampas, Jiřina Vorlová, Jan Žlebek

Sponzoři tohoto čísla

Jiří Grunt, Jan Haberle, Jarka Nováková

Vychází nepravidelně.

Uzávěrka tohoto čísla

byla dne 27. 2. 2010

ISSN 1212-9089

Všechny články a recenze

© INTERKOM

Hvězdný bulvár

Odposlechnuto na netu, aneb když dva dělají...

„Pcha, další klasická epická fantasy...“, řekli si mnozí z vás při pohledu na Zrození zimy v knihkupectví. Kniha opravdu má typické rysy klasické epické fantasy. Putující družina, různorodé prostředí, zase další ekvivalent elfů (kolikrát ještě...), nepříliš složitý příběh (na nějaké překvapivé zvraty zapomeňte). Ano, po krátké úvaze zřejmě dospějete k tomu, že se jedná o klasickou epickou fantasy.

Petr Vařák na Sardenu

O co by byl život snazší, kdyby mi někdo před pár lety polácal po zádech a řekl „ontologie je explicitní dohoda o sdílené konceptualizaci“?

SATAI na NYXu

Vysvětlivky: ● Praha (nepodepsané ZR), ■ jinde

● **4. ledna** měl Filip dovolenou, tušil jsem to, ale když se Jiřina zeptala, zda bude RUR, tak jsem ho prozvonil a vzbudil. Knihkupec se zkrátka nikdy nevyspí. Hezky začátek roku, Filipe :-)

● **6. ledna** pořádáme večírek pro naši v současnosti stále zaneprázdněnou příspěvatelku Danielu „BB“ Kovářovou. Středa se hodila jen několika nejvěrnějším, Viktor se třeba takto omluvil, že dal přednost noci humrích specialit v Proseccu:

Humrová noc byla velmi podařená: Tataráček byl rovným dílem z tuňáka a humra, kolem avokádo. Příjemné, ale přece jen mi tam chybělo nějaké dochucení, chuť humra byla tím tuňákem i avokádem trochu potlačená. Ovšem druhý předkrm (humrový krém) byl fantastický, taková hustá polévka s masem humra a koňákem. Ze všeho nejvíc mi připomněla rači polévku z Café Savoy. Druhé chody byly taky excelentní, já měl „humra a plněné baby olíhne s dušenou hovězí oháňkou, hnědými žampiony, hořčičným olejem a šťavou z oháňky“ – olíhne byly nádherně měkké, maso z oháňky se nádherně rozpadalo, kaše bylo spíš symbolicky, zato humra dost. Nekonal se žádné páčení, z krunýře se maso hezky vylouplo, z otevřeného klepeta vysunulo. Rozdíl mezi těmi dvěma druhy masa je značný – z krunýře trochu tužší (nicméně pořád velmi šťavnaté), z klepeta mnohem jemnější, chutí nejlíže surimi.

My ostatní na tradičním večírkovém menu jsme si užívali spíše dobírání Richarda Klíčníka; když jsme se dověděli, že řidič s ochrankou mají patnáctiminutovou dojezdovou pohotovost, uvažovali jsme, jestli je spočítáno, že se běžný ministr dokáže 15 minut ubránit sám, nebo se očekává, že Danielu by po rozhodnou dobu dokázal ochránit Richard hrou na housle.

Na stránkách Islingtonu se zrovna rohořela diskuse o našem trestním právu a přiměřenosti trestního sazebníku, a tak jsem pozval Adélku, ale asi se styděla :-)

Takže jsme se vedle paní ministryně, jejího asistenta a hostitelů sešli v užším kroužku už jen s Vladanem Rámišem, Martinem Klímou a Ivanem Kmínkem.

● **7. ledna** u Kruhu, poprvé v novém roce. Nic se nezměnilo, mám říci díky bohu?

● **11. ledna** totéž v RUR, zdá se, že na loňský nanicovatý rok navazuje jeho dvojník.

● **14. ledna** jsem si u Kruhu zapsal do **Odposlechnuto**:

Pagi (vzpomíná na svou středoškolskou brigádu): Já se zase vrátím do třídní balíků.

Franta Novotný (vzpomíná na něco dávného): Já si pamatuju dobu, kdy jsem si to ještě pamatoval.

● **15. ledna** dopoledne docela honička, z Tritonu k Frantovi Novotnému a odtud na pohřeb Ládi Čermáka, otce revizorky ČS Fandomu. Ze scifistů jsem tam vedle truchlících pozůstalých potkal Peťu Pavelka a obětavé a věrné Plzňáky Helenku Šebestovou a Dárečka a později se připojil i Jeppe z Břeclavi, který byl na cestě na zítřejší plzeňský gulášcon u Martičky..

● **18. ledna** RUR, Filip topí v Pyšelicích a já jsem si místo RUR začal připravovat svůj textík na zítřek.

● **19. ledna** konečně došlo na Danielino čtení v PEN klubu. Najít okamžik, kdy má čas a zároveň je v PEN klubu volno, byl opravdu oříšek. Když dorazili Vladan Rámiš, dovedl Jana Kábrta z MF Dnes, Jarek Kopeček (přišel s fotoaparátem a udělal skvělé fotky), Vilma se Sančou a pár známých scifistů a neznámých návštěvníků, bylo nutné začít.

Já jsem přečetl svou úvodní řeč, uznejte, že takové věty si nešlo zapamatovat:

Danielu znám už tak dlouho, že by mi to při pohledu na ni nikdo neuvěřil.

Od roku 1982 jsem pomáhal organizovat soutěž o nejlepší science fiction

on povídku (tehdy se alespoň v oficiálních dokumentech psalo vědecko-fantastickou) skromně nazvanou Cena Karla Čapka. Soutěže se do roku 90 zúčastnilo několik tisíc autorů, většinou lidí, pro které fantastická forma vyprávění byla takřka jediným možným způsobem svobodného sebevyjádření.

Z tohoto období pochází asi polovina povídek první Danieliny knihy Minutové povídky, ta vyšla v roce 2008 a sjednocujícím prvkem knihy jsou záhady, záhady lidské duše stejně jako záhady vesmíru. Kniha vznikala v chvatu, aby se dostala pod stromeček těžce nemocné autorčině sestře, ale díky obětavosti fotografa a grafika Pavla Janouškovce a profesionalitě nakladatelství Jalna se vše stihlo a podařilo.

Ale zpět k autorské cestě Daniely Kovářové: Když se doba normalizace změnila na dobu normální, začali mnozí z autorů

Autorka Minutových a Láskyplných povídek

ceny Karla Čapka svobodně publikovat a další, pro které byla SF hlavně způsobem obrany proti ohlupující současnosti, se mohli věnovat filosofii, poezii, podnikání, politice nebo advokacii a přestali psát. Pro Danielu zůstalo psaní koníčkem, kterého se nikdy nevzdala, i když na něj při práci a výchově dětí bylo přirozeně stále méně času. Na druhou stranu ji nové životní situace tématicky obohatily a přivedly k tomu, že ji nejvíce zajímá tajemství lidských vztahů, ať už tajemství pouta mezi matkou a dítětem, milencem a milenkou či složitost vztahů mezi manželi.

A o tom všem je její druhá kniha, kvůli které jsme se zde dnes sešli.

Opět ji graficky zabezpečil Pavel Janoušovec, který alespoň dle mého výborně sladil obsah a formu, takže jeho fotografie s Danieliným textem vytvářejí celistvost uměleckého díla. Knihu pak s pečlivostí sobě vlastní opět vytisklo nakladatelství Jalna, takže je příjemné nejen ji číst, ale už jen vzít do ruky.

Naštěstí Daniela četla a odpovídala na dotazy daleko uvolněněji a vtipněji, než já četl svůj úvod, takže večer dopadl výborně a všichni se pobavili a dokonce i dověděli něco o knize, kvůli které jsme se sešli.

Více Jarek Kopeček na straně 11 (a jeho fotky zde).

● 20. ledna ráno potkávám v metru Mišu „Irisu“ Wilhelmovou.

Možná že zase uspořádá Eroticon, jen někde blíž než v Hostivaři. Večer navštěvuji hráčské doupě u Netopejra, kde mě naučili stavět Alhambru. Donesl jsem v očekávání děvčat a dětí nějaké zákusky, leč nebyly děti ani děvčata, a tak jsme se museli obětovat a přecpat se, odolal jen Tom Štípský, který od Nového roku hubne.

● 21. ledna ráno pro Interkom, už byl týden vytištěný, ale selhal mail, večer na skok u Kruhu, jen co bych rozdal IK.

● 22. ledna se konal několikrát odložený Pravý Klímovský Večírek na Vydrovce, spojený s oslavou třináctých narozenin Eduarda Eka jr. Vedle pěti dětí se nás sešlo 17 dospělých, ale prostory, které Vilma večírku vyhradila, jsme nenaplnili :-)

Když jsme s Michaelou dorazili, Sanča s Karolínou Francovou už pomáhaly připravit slavnostní tabuli. Postupně dorazili Honza Vaněk jr., Jolana Tichá s Honzou a Danou Čermákovou, z dalekých Šestajovic dorazil RIP, pak všichni Ekovi, pěšky přišel Franta Novotný (procházkou pro zdraví, naštěstí se vymátl jen jednou a lehce,

takže mu ruka, na kterou dopadl, ani tak neopuchla), z nějaké ochutnávky vín v Břevnově či kde Viktor Janiš (potkal tam Toma Jirkovského, a opět přišel sám, Hanička je opět upoutána na lůžko:-) a nakonec dorazil i Bidlo, kterému se cestou rozsy-palo jeho přiblížovátka. Absolvovali jsme prohlídku domu, oslavili narozeniny, ochutnali vína...

Na NYX jsem pak napsal: *Večírek se vydařil, jak také jinak v takovém úžasném domě s tak úžasnými lidmi, a bylo výborné, že dům ještě není zcela zařízen, mohli jsme jej vychutnat tak nějak architektonicky.*

Vilma se opět překonala v pohoštění, takže jsem v sobotu vynechal snídani, naje-den tak trochu do zásoby.

● 25. ledna ráno zhlédnu v metru Jardu Macha (nedávno jsem jej dohodil Richardovi Podanému jako odborníka na DNA a genetiku a její hantýrku vůbec), a když se večer vracím z RUR, potkáváme se znovu. Praha je jen velká vesnice. Mezitím

se od Jardy Olši, jr. dovidám, že v březnovém čísle korejského sci-fi magazínu Fantastique vyjde článek o historii české sci-fi sepsaný samozřejmě JOjr.

Cestou do RUR jsem četl rukopis další knihy Ondřeje Neffa z cyklu o lunárním městě Arkadii. Mohutně jsem pracoval tužkou, takže jsem si hned nepovšiml, že nade mnou visí na tyči Honza Vaněk jr. a čte velmi podobný, rovněž drátěnou vazbou

Autorka se svým nakladatelem

Franta Novotný, Sanča Fülle, Karolína Francová

svázaný fascikl, ale z Ceny Karla Čapka. Klub masochistů má víc členů, než by jeden řekl.

Donesl jsem nový IK a Filipa to inspirovalo k tomu, že jej vystavil na stránky www.seqoy.cz, jsem zvědav na ty prodeje, překonáme knihu BB?

● **28. ledna** dodali Wojta B. a Miloš Ferko (Jirka Doležal poslal povídky už 17. ledna) seznamy produkce. Začínám pracovat na Orientačním seznamu Akademie SF, tedy vlastně již na jeho sazbe. Za měsíc se dovím, co vše je špatně, ale teď si pochvaluji, jak to odsejpá.

Večer u Kruhu tradiční mrtvo, alespoň dokud se nezastavil Milda Fibiger se svou nastávající Evou (viz IK 4/2009).

● **30. ledna** mě klouzavé vstupné málem přivedlo na Pragocon, ale pak do toho přišla schůzka starých členů původního SF klubu BC ještě na VÚMS Vokovice a nebylo co řešit :-)

● **1. února** v RUR fasují opozdilci poslední loňský IK, já novou lkarii, jestli pak ji stihnu otevřít, než vyjde další, kvůli povídce Teda Chianga to mám v pevném úmyslu.

Martin Šust se vzdal členství v Radě Akademie SF. Vzhledem k tomu, že slíbil dělat takřka vše, co doposud, tak mu jde asi o to, aby se necítil povinován dohadovat se s idioty a vymlouvat jim jejich návrhy a obvinění :-)

● **3. února** vyrážím do střelnice na Rajske zahradě na křest knihy Pistole CZ 75 SP-01. Chlapci, kteří s sebou na cony tahají celé železářství, by zde byli v sedmém nebi. Futuristicky vyhlížející zbraně v matné černi i ve mně rozeznávaly nějaké klukovské touhy.

Můj původní plán, snížit obchodníkům se smrtí jejich zisky alespoň o pár chlebičků, moc nevyšel; ministr Tošovský dorazil pozdě, a tak jsem se vydal k doktorovi (což byl také hlavní cíl mé výpravy až do Rajske zahrady). Pan primář měl ale zrovna radu, vyrozuměl jsem, že o ústavním intranetu, a nechal mě půl hodiny čekat, můj odchod ze křtu byl tedy dvojnásob předčasný. Nicméně stačil jsem si poznamenat, že ministr, alespoň doufám, že to byl on, pronesl památnou větu, že *pistole CZ 75 SP-01 udělá díru do světa*.

Když už jsem byl tak daleko mimo civilizovanou část Prahy, vypravil jsem se k Ri-

chardovi Podanému do Šestajovic, zahrát si s jeho počítačem a lahví tlakového vzduchu ruskou ruletu. Ku podivu se stroj rozeběhl, a pak už jsem si jen užíval Šestajovické pohostinnosti.

(V jednu chvíli mi tam zavolal Viktor Janiš, který se tak jednou do roka (zhruba jako já do Šestajovic) dostane na Václavák, kdepak že jsem, že on je v Apru ☺)

● **4. února** navštívím nakladatelství Argo, někdo tu Akademií sponzorovat musí, a zapomenu pro to na příjemnou akci, křest knihy **NEBE, PEKLO, RÁJ** aneb *tyglík české poezie pro děti 20. století* v divadle Ypsilon. Honza Vaněk a Ondřej Müller si to zjevně docela užili.

Odpoledne, asi to souvisí s časovým posunem, dostávám od Jardy Olší jr. návrhy na mezinárodní česko-slovensko-korejskou spolupráci. Jsem zvědav, zda ji bude náš fandom schopen využít.

Pak se vyhladovělý dovalím ke Kruhu na výborný rozpečený hermelín, něco je mi divného na praotci Trekkies Honzovi Pavlíkovi, má jiný účes? Raději se neptám a dobře činím, z řeči ostatních naznávám, že si oholil bradku.

Pak dorazila Jolana Tichá, done dávna Čermáková, a Edita Bromová, donedávna Dufková. Docela příjemná společnost i prostředí, dokud nedorazil zdroj akustického smogu Honza Kovanec a plyno/popílkového Pagi, pak jsem se vydal domů, kde se ohlásil první záchvat chřipky. Ráno se mi to ale zdálo OK, a tak jsem se vydal do rachoty, což se později navzdory vyřízeným schůzkám ukázalo jako chyba.

● **5. února** mě navštívili Honza Vaněk jr., Cellindra, Jakub Marek (poslední dva kvůli platbám za Interkom, to chválím). Leč

jak už jsem naznačil, večer zaútočila chřipka a plně jsem se probral až v neděli

● **6. února** mi bylo tak zle, že jsem začal uvažovat o posledních věcech člověka, jako že bych začal cvičit a nějak otužovat svou tělesnou schránku. Bohatě odměním toho, kdo mě k tomu donutí.

● **7. února** chřipka už mi dovoluje jednoduché práce, doplnil jsem některé seznamy na webu Interkomu, najdete tam teď Ludvíky, Mloky, Parcony a Akademii...

● **10. února** už jsem schopen se zúčastnit Pravého Klímovského Právníckého večírku, opět ve středu, protože opět uspořádaného pro Danielu BB Kovářovou. Její přítomnost určila téma

Večer po čase dobloudím do RUR, Filipovi připomínám Dogma, a jak vidáte na stranách 30-31, docela úspěšně.

● **16. února** se u mě zastavil Michal Bezvoda, pořadatel Adviku – akce zaměřené na vše japonské a fantastické, letošní termín předběžně ve dnech 28. 7. – 2. 8. 2010.

● **17. února** oznamuje Mio Butora datum Tatraconu 31. 7. – 7. 8. 2010, bude nutné si vybírat mezi Advikem a Tatraconem.

● **18. února** u Kruhu nezvykle ticho, však tam také zpočátku byli jen Vlád'a Kejval a Pavel Březin, později, když dorazili Pagi, Honza Kovanec a Vlád'a Němec, vyprávím o dobrém dojmu, který na mě udělal Michal Bezvoda.

● **20. února** proběhl další Klímovský večírek, tentokrát spisovatelský, který se ale svou masovostí změnil spíše v párty. Systematik Honza Vaněk jr. napočítal třidvacet dospělých. Večírek začal již brzy odpoledne schůzkou autorské skupiny Šerosvitu.

Takže když jsme s Michaelou dorazili, vedle hostitelky jsme v salónu našli Karolinu Francovou, Sanču, Julii Novákovou a Lucii Lukačovičovou. Chtěl jsem zažertovat (jak říká Honza Macháček, pronést presidentský malmot :-), že jsem Lucii zval na Klímovský večírek již před třinácti roky – na MiniPar(onu) 1997 a že k němu konečně dospěla, ovšem nejdříve jsem se přešel v letopočtu a pak, když LL promluvila, jsem pochopil, že to ani s tím vyprávěním nebude tak horké. Na druhé straně v salónu je místo pro talenty všeho druhu, přítomní od 12 do 18 let se drželi nejčastěji právě u

Zdeněk Rampas, Jan Vaněk jr. Martin Klíma

debat, třeba: klimatizace v parlamentu či způsoby vzniku zákonů tamtéž. Památná věta: *...a pak je ještě třetí způsob tvorby zákona, když vám řeknou, tak si to napište sami. A největší legrace je pak pohled na nevěřící tváře, když jim to druhý den přinesete.* (Pochopil jsem to tak, že obvyklé je, že každou změnu, a mluvíme jen o návrhu, schvalují všechna oddělení na všech úrovních a každé na to má třicet dnů :-)

O personální politice: není možné čekat několik let, jak se dotyčný vyvrbí, nebo jej roky přesvědčovat svým chováním, že si zasloužíte jeho oddanost, poctivost, talent a výkonnost.

A málem bych zapomněl, hostitelka dostala od večírkového pevného jádra robota Roomba, aby po nás uklidil, když konečně vypadneme :-)

● **11. února** vyšel první propagační článek o Triconu, Randall jen zapomněl zmínit, že jde i o Parcon. Tricon je daleko od míst, kam si fanoušci navykli jezdit (Chotěboř, Praha, Brno), a takovéhle blbosti dávají línému podvědomí jen argumentační munci proč zůstat doma.

● **15. února** ráno se od Martina Králíka dovídám, že zemřela naše kamarádka Eva Kováčová, více na straně 7. Pro mne už bez ní slovenský fandom nikdy nebude úplný, vždy mi bude chybět.

Lucie, která jim byla tématicky a mentálně nejbližší.

Pak se objevili Franta Novotný, Richard Podaný (a na chvíli i Helena), Rámišovi, kteří sehnali hlídání svých dračat, a objevil se i smutný muž Honza Hlavička.

● **22. února** jsou materiály Akademie SF konečně v zásilkovce, teď už to závisí hlavně na České poště.

Další knihovna si žádá povinné výtisky Interkomu. Kdybych bral ten zákon doslovně, rozdal bych desetinu nákladu.

● **23. února** dostávám zprávu od Pavla Poláčka, že k dnešnímu dni se na Tricon přihlásilo 520 fanů.

● **25. února** ráno mi volá Jarek Mostecký, zda jsem na něj nezapomněl s materiály Akademie. I takový zájem o Akademii samozřejmě potěší.

Odpoledne jsem zašel na křest knihy Jaroslava Žáka Konec starých časů, zájem byl velký, sám jsem seděl na dvou židlích spolu se dvěma staršími pány. Historik a spisovatel Petr Placák, herec Michal Pavlata a filosof a autor doslovu knihy Zdeněk Vašíček diskutovali s diváky o českých dějinách a povaze, o Jaroslavu Žákově a o Únoru.

Křest vyvrcholil závěrečným průvodem účastníků k budově KSČ(m) a předáním knihy do rukou vrátnému, soudruzi už měli padla.

Zdeněk Rampas

Večne živé striebro

Náhla mozgová príhoda tento víkend vyhasila život jednej z najpozoruhodnejších osobností slovenského a českého fandomu, Evky Kováčovej.

Je to už takmer pätnásť rokov. V kalendári máj, piatok, na hodinách 15:00, na teplomeri 39 °C. Zazvonil telefón. „Dobrý deň, volám sa Eva Kováčová, volám z Revúcej, máte chvíľku čas?“

Náš rozhovor trval dve hodiny, ani o sekundu menej. Pravda, vyhrala som akúsi súťaž, ani nie tú súťaž, ale hlasovanie laickej poroty. Nuž hej, sľúbila som prísť tam do krkahájov, do mestečka, kde lasice dávajú dobrú noc, s bohatou históriou, ale chudobným spojením, aj návratku som poslala, no nechcelo sa mi na poslednú chvíľu, takto, s horúčkou, boľavou hlavou a chrípkou lomčujúcou kosťami. „Chcú vás vidieť, keď za vás hlasovali,“ opakovala Eva. Nič mi to nehovorilo. Nechápala som, prečo sa mám kamsi trepať kvôli nejakej poviedke, veď keď chcem, napíšem si inú, možno lepšiu, možno horšiu. Ale ona sa nedala. „Máme tu seminár a všetci sa na vás tešia,“ prikladala pod kotol.

Do toho mestečka chodil z nášho smeru jeden autobus denne. Piatkový som už zmeškala, a tak som v omámení zmyslov sľúbila, že prídem na druhý deň. V sobotu. Eva vedela človeka presvedčiť, najmä ak sama bola presvedčená.

Cestu som prespala. Na autobusovej stanici neďaleko kultúrneho domu v Revúcej som vystúpila iba ja. Čakala ma tam, našťastie, to bola moja podmienka, a ona ju dodržala, usmievavá, dychtivá, plná energie. A voviedla ma či vtisla priamo in medias res, do už sklbeného/znepriateleného stáda autorov a porotcov Ceny Gustáva Reussa, mestských činiteľov a študentstva prevažne mužského plemena. Tak sme sa pevne spojili hneď od prvej chvíle, dve vtedy ojedinelé samičky v množine geekov, nerdov a patosociológov podriaďujúcich svoj život fenoménu fantastiky, a už nám to ostalo. Darovala mi vtedy pero v tvare cigary, nenápadné, elegantné a isto drahé, a povedala s istotou rovnou Bohu: „Budeš ho potrebovať.“ „Načo?“ nechápala som ešte vtedy, a Eva sa tak všeuvedúco usmiala a s uspokojením prikývla, keď pribehol prvý študent po autogram.

Okrem pera mi ale vtedy darovala oveľa viac: Stlačila kľúčku od dverí, o ktorých som ani netušila, že existujú. Postrčila ma, uznávam, miernym buchnátom do chrbta, smerom celkom odlišným od kariéry, ktorú som dovtedy akceptovala. Jedným telefonátom Eva od základu zmenila môj životný štýl. To Eve vďačím za všetky knihy, ktoré som neskôr napísala, aj za priateľov,

ktorí ma odvtedy sprevádzali a sprevádzajú, vrátane Evy samotnej.

Eva sa narodila v Rimavskej Sobote 14. júla 1951. Študovala na Strednej všeobecnovzdelávacej škole v Hnúšti (1966 – 69), potom na Strednej ekonomickej škole v Rimavskej Sobote (1969 – 71). V rokoch 1973 – 78 študovala slovenčinu a výtvarnú výchovu na Pedagogickej fakulte v Banskej Bystrici. Pracovala v administratíve, učila hru na klavíri a hudobnú výchovu na Ľudovej škole umenia v Hnúšti, neskôr pracovala vo vydavateľstve Slovenský spisovateľ. Mnohí si ju pamätajú ako redaktorku denníka Pravda alebo ako šéfredaktorku prvého slovenského erotického magazínu. Jej láska k poézii sa zhmotnila najprv v Novom slove. Neskôr publikovala zbierky básní *Striedavo oblačno* (1973), *Zastavenie v čase* (1978), *Vážne vážne* (1982). Spolupracovala na obrázkovo-poetickej publikácii *Rimavskou dolinou* (1991); a v roku 2005 vydala autobiografickú prózu *Príbehy Evy Šelmeovej*.

Evka Kováčová ako cigánska čarodejníca

V časopise *Fantázia* niekoľko rokov viedla Poetické okienko, kde pod pseudonymom *Stará vražda* viedla budúcich úspešných veršotepcov správnym smerom. Bola porotkyňou literárnych súťaží a literárnu kritičkou. Ako prednášajúca na konferenciách vždy zaujala publikum emociou, rozhladenosťou a nekonvenčným prístupom k téme, čo často viedlo k rozporuplným reakciám. Eva prosto rada provokovala. Bola dieťaťom leta a slnka, vždy plná energie, napriek ťažkej chorobe, ktorá jej neskôr systematicky uberala zo síl. „Nepila som a nefajčila do chvíle, keď som sa dozvedela, že mám nevyhlásiteľnú chorobu,“ povedala raz, potiahla si z cigarety a štrngla si so mnou, a ja som vytiahla to staré pero v tvare cigary a napísala jej svoje nové telefónne číslo.

Odvtedy sme sa už videli len raz, na predvianočnom Istrocone, oči jej žiarili nadšením z toľkého množstva ľudí. Ak pred pätnástimi rokmi boli len hrstky nadšencov tu a tam, to, že dnes ľudia ochotní kvôli fantastike zhromaždia sa aj po tisícach, je aj Evina zásluha.

Odvtedy sme sa už videli len raz, na predvianočnom Istrocone, oči jej žiarili nadšením z toľkého množstva ľudí. Ak pred pätnástimi rokmi boli len hrstky nadšencov tu a tam, to, že dnes ľudia ochotní kvôli fantastike zhromaždia sa aj po tisícach, je aj Evina zásluha.

Posledná rozlúčka s poetkou, recenzentkou a organizátorkou Evkou Kováčovou bola v stredu 17. februára 2010 o 14:00 v bratislavskom krematóriu. Je paradoxné, že smrť ju zastihla náhle a vôbec nie zo smeru, z ktorého bolo logické ju očakávať. Lenže Eva bola vždy a všade, stále v pohybe, keď nie telom, aspoň myslou. Večne živé striebro, ktoré po tomto víkende ostane navždy aspoň v našich spomienkach.

© Alexandra Pavelková, 15. februára

Pragocon 2010

„Surrealismus není umělecký směr, ale jeden z aspektů života.“

Začnu netradičně hodnocením, aby si poté mohl laskavý čtenář vychutnat popis všeobecného šílenství nerušeně a možná se i nakazit.

Zresuscitovaný Pragocon je tedy za námi. Nějaké chybičky by se tentokrát našly, ale z pohledu fana, který se jede setkat s přáteli, pobavit a načerpat nové informace, byly zanedbatelné a zůstaly nepovšimnuty. Kdo by si všimal, když je o něj postaráno, je mu teplo a na dosah má všechno, po čem na conu touží? Velice mě překvapila víkendová návštěvnost. Nevěřila jsem, že by po tom, jak byl Pragocon zdiskreditován v uplynulých letech, přijelo tolik lidí.

Příště bych však omezila počet programových linií. Chápu, že s každou linií přijíždí určitý počet fanů, ale přehlcenost programu je zhoubná ve dvou směrech. Mám-li v jedné hodině 3-4 pořady, na které bych chtěla jít, končí to zhusta tím, že se ne-

prostoru mezi dveřmi odehraje první improvizovaná přednáška o svobodné vůli.

Ale protože lidí přibývá a začíná být moc velký hluk, vydáváme se s Will, Beneficiem, Sluníčkem a Břefou vyhledat hospodu, kde bychom se najedli. Samozřejmě, že se vypravíme na špatnou stranu. Potřebuju si odskočit, ale po vzoru Sheldona si sugeruji, že jsem pán močového měchýře. Během té půlhodinky, co bloudíme ve sněhu, si zasluhuju přezdívku Pí Lady.

Nakonec se ptáme domorodců a ti nás posílají zpět k metru. Hned u Modré školy nacházíme Stodolu vedle červeně blikajícího klubu Lotos. Pikantní topinka je dobrá, ale později se pokouší dostat ven. Naštěstí reaguje na povely „Lehni!“ a „Mísťo!“.

Málokdo dorazí už ve čtvrtek, takže atmosféra conu je zatím komorní a zbytek dne a velkou část noci si povídáme na baru a později přichází ke slovu vodní dýmka.

Když jdu spát, je mi špatně z kouře, nejsem zvyklá. Je mi moc špatně, ale nakonec usnu. Letmo se budím, když jde spát Arling, a uvědomuji si, že už mi není špatně, naopak, je mi nádherně. Úplná katarze.

Noc jedna

*Jdu spát s čistou hlavou
a plná snů a plánů
cizích lidí.*

*Snáš se jak sníš,
jak vítr ve větvích
a každý vidí,*

*že tma zas kousek poodběhla,
zas hřeje kousek světla,
zas vede cesta z pekla.*

Leoš Kyša, Tomáš Němec, Josef Pecinovský, Otomar Dvořák, Antonín Thurnwald

rozhodnu a raději zůstanu v baru. Větší zlo je však to, že přes poměrně vysokou návštěvnost pak na přednáškách sedí maximálně 20 lidí.

A jakže ten Pragocon vypadal? To bylo tak...

Cesta z Olomouce s Will je skvělá. Z pánů, co s námi sedí v kupéčku, utíká jen jeden, ostatní to vydrží. Jediná slečna se brání sledováním The Big Bang Theory na notebooku – taky způsob.

Protože se držíme pokynů z webu, vycházíme z metra výstupem, označujícím Modrou školu. Ukáže se ovšem, že tento je výhodný pouze pro ty, co hodlají dojet zbytek cesty busem. Nicméně Will se poradí s mapou a za chvíli jsme u školy. Před vchodem čekající Břéfa nás hned potěší zprávou, že organizátoři dostali klíče se zpožděním, takže se ještě neregistruje. Nebyli bychom to ovšem my, kdybychom této situace nevyužili k různým blbostem a hrátkám. Telefonujeme si přes dvojce skleněné dveře a máváme si s „těmi uvnitř“. Dokonce se v

Hodin spánku: 5.

Nic moc, ale kdybych věděla, že lepší už to nebude, vychutnala bych si ten pocit o něco víc.

Sprchy na školách dizajnují zásadně nelidé, kteří nechápou, že je potřeba se před sprchováním svléknout, šaty si někde odložit (ovšem nejlépe blízko sprchy) a taky mít u sebe ručník, ale tak, aby se nenamočil. Je to zajímavý fenomén. Musíme si před sprchy dotáhnout lavičku.

Jakubův a Arlingův Manifest fantastiky. „*Manifest fantastiky: Proč? Proč ne?*“ Základem úspěchu jsou vlaječky, o čemž se sama přesvědčuji. Zdá se to šílené, ale běžný fan je fetišista a stačí málo, aby podlehl posedlosti a sběratelství. Taky jsem si jednu vlaječku odvezla domů. Dá se s nimi hrát hra na okouna. Zhasne se a vítězí ten, kdo má obsáhlejší oční ražniči.

Nakupování, ke kterému jsem přemluvila Břefu a Sluníčko, abych nebyla bez nemocného Morta tak osamělá ve velkém zlém Albertu. Kupujeme Gummy Bears.

Opakování smrti mužských vzorů v ČR Vojty Čepeláka. Kéž by to nebyla taková pravda.

Kdysi jsem žila v obavách, že mám na dosah šílenství, teď ve mně začíná hnízdit děsivý strach, že už mi nebude stát za to, mít nějakou společenskou roli. Mozek, fungující normálním způsobem, k tomu nutí pomýšlení na obživu. Co když se tato pojistka přepálí?

Slibuji si jít brzy spát, ale Arling s Jakubem zasahují prostřednictvím magické vodnice. A zachutná mi máta. Jsem prozrazena. Mám metafyzickou tlamičku, ve které jako v černé díře mizí všechen kouř, který vdechnu, a pak ze mě žádný nevychází. Učím se tento efekt ovládnout, aby mi už nebylo špatně, až si půjdu lehnout.

Nejdu spát zase tak brzo...

*Planetární elipsoidy,
blíž a dál a blíž a dál a blíž,
hezky roztríděné ve svých drahách,
ale protnou se jenom na nebi.*

When a dream crashes into reality.

*Neskutečnost, vodopády v obloze a zase
koukám se po jediné věci,
kterou nechci najít.
Venku sněží a já tančím mezi vločkami.*

*Jako v dětské hře,
jako vzpomínka.
Raz, dva, tři, čtyři,
už jdu!*

Posluchači v mírné přesilovce

Arlingovi mediafanové a Petra Neomillnerová se svým povídáním, jak se v postmoderně do fantastiky promítá drsná škola ve snaze šokovat čtenáře.

„Já ty svoje postavy musím nechat občas umýt, když tam mají tak často ten sex. aby to nebylo tak nechutný.“

Večer nastává bod, po jehož překročení nikdo z návštěvníků conu nadále netuší, kde je nahoře, kde je dole, o jiných směrech ani nemluvě, a hlavně co je minulost, budoucnost a co kdy kdo dělal. Děje se taková malá záhada. Určitě tomu pomáhá infantilní diskotéka a snad i přívětivé, nové a čisté prostory Modré školy, ale přátelské šilenství se vyvalí mezi fany a všechny je zalije vlnou lepkavého veselí a družnosti. Vypadá to jako poslední noc na FF, ale je to ještě bláznivější. Vládne surrealismus a vydrží mu to až do dalšího večera. Opět se obdivují tomu, jak jsou fanové nehomofobní. V ČR vidíte málokdy, jak se muži objímají. Na conu je to úplně běžné.

Začínám si intenzivně uvědomovat, jak mě fandom čím dál víc ovlivňuje a jak rychle mě mění. Je to ten nejstrašlivější nástroj mutace – kdybych vštěpené rysy chtěla získat nácvikem, trvá to roky. Na conech k nim přijdu za pár měsíců. Začínám se trochu bát. Ale můj strach má sladkou příchuť. Všechno je jako obrovský kopec modré cukrové vaty. Sladké, dusivé, pohlcující.

Hrůza! Hned po ránu (které je téměř polednem) jsem tak vyčerpaná, že se málem nedokážu dostat ze sprchy, protože už nemám sílu odsunout dveře. Nakonec se mi to naštěstí podaří levou rukou.

Káva v bufetu mě trochu napraví, ale vím, že to nevydrží dlouho.

Modrá škola je najednou plná lidí, mnohem plnější než v pátek. Všechno hučí a kolotá, fanové korzují.

Abych trošku nakrmila i intelekt, jdu na Namuras a její historii britských SF seriálů. Čerpám informace, i inspiraci na stahování. A kromě toho – Namuras. Mohla bych ji jen tak tiše pozorovat celé roky.

Zjišťuju, že jsem si ráno v bufetu pečlivě zaškrtnula program a hned ho někde ztratila. V bufetu není, musím to udělat znovu, a kvůli tomu se opoždžuju na Rasťovu Feliciu Day.

Rašo: „V kabelke vraj nosí 21 leskov na pery. Tou bysom dostať nechcel.“

Z publika: „Ale chcel.“

Felicia začne ve videu z vystoupení zpívat: „Do you wanna date my avatar...“

Její publikum: „Íííííííííí!!!!“

Antrey: „Co si jako mysleli, že bude zpívat?“

Scénické čtení 26. dílu Agent JFK – Dlouhý černý úsvit. Obsazení je oproti Fénixconu poněkud pozměněné, ale to nic nemění na jeho skvělosti. A zase je to tady. S potáhnutím a vydechnutím Toma Němce alias JFK z cigarety se obrovská kouřová vlna surrealismu vlévá mezi diváky. Kdybych se podívala na chodbu, uvidím, jak se všude plazí chuchvalce kouře a pomalu zaplavují celou školu. Oči fanů se lesknou a začínají světlkovat.

Jednou z úžasných vlastností scénického čtení je i ta, že tam po dlouhé době potká-
vám Františku, aniž bych to předem očeká-
vala. Je mi tak dobře. Je mi úplně nejlip.

Herci excelují, baví nás, cigarety létají
vzduchem, kečup teče proudem.

Beseda s autory Pevnosti a druhá hodi-
novka (patrně s tvůrci Pevnosti) se slily v je-
den anarchistický pořad, ve kterém JWP ne-
ustále chodí všem pro „džus“ a v těch mo-
mentech mluví i ostatní. Je to zajímavé, je to
podnětné a je to šilené. A já poprvé v životě
vidím Josefa Pecinovského a jsem tomu
moc ráda.

Hned potom s Beneficem odbíháme na
projekci muzikálového dílu Buffy. Pokud
máte pocit, že už by mi to mohlo stačit a že
o tom píšu pořád, tak pro Vás mám posel-
ství: Buffy není nikdy dost. V jakékoliv for-
mě, ve dne, v noci, když jste veselí, když
jste smutní, ať spíte, či bdíte. A úplně nejlep-
ší je zpívat si Buffy muzikál s kamarády.

Jenže tentokrát po nás publikum žádá, abychom nezpívali.
Tak se mírníme a hned po projekci si to vynahrazujeme ryč-
ným zpěvem několika hlavních songů z Antrey, Lytou a Gal-
bovkou. Lidi zděšeně nahlíží dovnitř, kohože podřezáváme.

Následuje Edita Dufková a podnětné Hnusné věci z kosmu.
A zároveň to je loučení s Františkou.

Napadá nás, že musíme založit výbor pro zdravější stravu
na conech. Je nezbytné požadovat v bufetech čerstvou zeleni-
nu. Člověk se sem tam vůbec nedostane do obchodu, a když
se má živit tousty a párky, je to pro záživací trakt horor.

Večer má opět zajímavý náběh, ale utne ho zkrácení večera
fantazie a počínající úklid prostor. Je to škoda a příště je ro-
zhodně potřeba se toho vyvarovat. Je jasné, že to způsobila nut-
nost, nákladák pro věci chtěl asi přijet moc brzy, ale poněkud
to pokazilo atmosféru poslední noci. Surrealistické šilenství se
však už zastavit nedá.

Je zajímavé, jak se fanouškům House rozzáří očička, když
řeknete Vicodin.

Adhil: „*Já se neumím moc seznamovat, ale mně to nevadí.
Já mám doma ve sklepe 5 poštaček a s nima si chodím poví-
dat. Ale ta jedna už je taková moc chladná.*“

Úplně si vystačíme v menších skupinkách, šilenství je se-
vřenější a může snáz přeskakovat přes kratší vzdálenosti, kte-
ré nás dělí.

Opět vodárna.

Beneficus: „*Už jsme to dlouho netáhli
až do rána.*“

Noc tři

*Pár hodin po svítání,
pár minut do setmění,
vypravěč usíná uprostřed
pohádky pro neděti.*

*Jeden konec, druhý, třetí,
vítr ve stromech se směje
Jokerovým smíchem.
Ten světlemodrý ranní odstín nebe.*

*Na chodbách sněží
a v jídelně na operačním stole
leží srdce.
Pár křížů na kárách a srdcová dáma.*

*Zářivky rozřezané na pásy
bolesti poslední noci.
V křoví se skrývá tygr
a vlci obcházejí tmou za hranicemi.*

*Poslední ráno,
po snídani spánek.
Měsíc v úplňku z nás dělá vlkodlaky.
Tanec na ostřích strun.*

Jarek Kopeček (když právě nefotí)

*Loutkové divadlo zůstalo oběšené na stěnách.
Tanečníci usnuli pod závějí a zrcadla se roztříštila.
V náručí namrzlých oblaků chlad chvíli hřeje.*

Hodin spánku: 0.

Čekání na to, až se otevře bufet. Pomalé šourání Zombies,
které buď nespali vůbec nebo méně než dvě hodiny.

Z TARDIS stojící na chodbě se ozývá „čičí“.

Dva různé Zombie pokřiky v ještě neotevřeném bufetu: „Jíd-
lo!!!!“ a „Kafe!!!!“. Nakonec se dočkáme obého, ale potom se cítím
ještě hůř. Balení je mučení a jediné, co mě drží nad vodou, je, že
ve vlaku bude zábava, vzhledem k tomu, s kým jedu.

A opravdu. Cesta je úžasná, naše zarezervované kupéčko
se stává místem intenzivní psychoterapie.

Adhil odhaluje Beneficovu obsesi a pak už to jde ráz naráz.
Maruxs je eLiška. Nejraději bych zablokovala dveře, aby ne-
mohli Červeňáci vystoupit.

Zase ve mně přetrvává pocit, že jsem čtyři dny doopravdy
žila.

Autorkou básní je Willwarin.

Autorem fotografií je Honza Kovanec.

Lament

Čtení „Láskyplných“ povídek

V úterý 19. ledna uspořádal Zdeněk Rampas autorské čtení Daněly Kovářové píšící pod jménem své babičky Ily Sebastiani. Po vši té mediální masáži jsem byl docela zklamán nepřítomností davů! Vždyť nebylo-li by mě prohnalo auto s paní ministryní při ležérním přecházení ulice, ani bych neužil adrenalinu! Tolik jsem se těšil, jak se budu prodírat přes davy lovců senzací a halasně volat: „Pusťte mě přednostně, mám průkaz!“ Zatímco obskurní průkazku, kterou po mně nikdy nikdo nechtěl, jsem znovu neupotřebil, čtyřiceti korun byl zřízenec žádostiv.

Kouzelný kutloch PEN klubu v pátém patře Klementina se k páté zaplnil příznivci PEN klubu a příznivci Interkomu. Obě skupiny tak nějak vnitřně sblížil Zdeněk Rampas připomenutím, že již od roku 1982 pomáhal vyhodnocovat literární soutěž o cenu Karla Čapka. V PENu nemohl udělat lépe, ostatně na snímcích si povšimněte, že panely na stěnách dokumentují život a dílo Karla Čapka. Čerstvě rozlátým intelektuálům to pak autorka natřela ultrafeministickou utopií (já jsem si myslel, že za feminismus mezi Zdeňkovými přáteli odpovídá Eva Hauserová, ale ono je nakonec možné, že právě on je ten strašlivý femín, ten, který podněcuje ženy k tomu, aby byly jako muži včetně metodiky vybírání partnerů, jak nás vždy varoval Petr Brodský).

Druhá čtená povídka byla vlaková, v čapkovských konotacích pravil bych kapesní. Třetím autorským čtením byl soubor korespondence mezi advokátkou a klientem-bezdomovcem (zazněla už na křtu v listopadu). To už autorka činorodě diskutovala s přítomnými na téma inspirace v autorské práci, sex (*Ministryně nesmí mít sex.*), poslanecká sněmovna (*Poslaneckou specialitou je jednorázový zákon, který neřeší nic obecného.*), interpelace

(*Přihlásí se poslanec a zbuzeruje vás za něco, co předtím on sám nebo jeho strana navrhl.*) a život vůbec. Myslím, že mnohé překvapila rolí chaosu v politickém životě. Činil se ovšem i její asistent Richard Klíčník. Perly z písemek jeho studentů samy aspirují na povídkové zpracování. Zmíním snad jen rozbor zjištění, že *Buddha byl benediktýn*, a objev *příkázání: Nepomysliš!*, kterého se mladý vynálezce údajně po celou dobu testu držel.

Pak došlo i na mne – nejde být neviditelný, když chcete podpis do knihy – a mohu se tak pochlubit jedinečným zážitkem, manažerským rychlokursem vytýkání chyb přímo od ministryně (Rampas prozradil, že budu psát recenzi, a ještě mě označil za 30% recenzenta), takže teď už vím, jak ranit pochvalou.

Shrnuto, jednalo se o příjemný večer vzdor znervózňujícím skládacím židlím, o což se postarala autorka i organizátor a jeho prostřednictvím víno a chlebičky (vajíčkove, těm neodolám). Zde bych mohl zmínit, že Klíčník plánuje krátkou odbornou práci: „Chlebičky ve státní správě“ (průběžně vede Hradec Králové), Kolářová pak další knihy povídek, (ironickou) příručku pro ministryně a román, který se bude celý odehrávat na jednom pohřbu – bude se jednat o poctu matce.

Ten zlý Rampas mě zase donutil!

Jarek Kopeček

foto a legenda: Jarek Kopeček

Popisky k fotografiím:

- 1) Vložíme si principy implementace práva. Zaprvé, ukažme si na ně!
- 2) Zadruhé, pořádně je zmáčkňeme.
- 3) Zatřetí, nasekat, rozcupovat, strhat.

William Gibson: Idu

Za devatero horami a devatero řekami, v zemi vycházejícího slunce, žila – byla jednou jedna princezna. Jmenovala se Rei Toei a její srdíčko ze všeho na celém světě nejvíce toužilo po svatbě se zpěvákem Rezem. Jenomže William Gibson nepíše harlekýnky, a tak se bude muset páreček holoubků porvat s drobným problémem. Rei Toei je totiž idoru – počítačový konstrukt, produkt softwarového inženýrství, spousta řádků velmi pohledného kódu. Není divu, že když se o chystané veselce dozví Rezovy náctileté fanyanky, trochu jim to rozhodí tep. A tak nejbližší letadlo do Tokia hostí na své palubě i čtrnáctiletou Chiu, jejíž pohledem sledujeme část příběhu. Zato tahoun druhé dějové linie Colin Laney se do událostí kolem popového idolu a jeho idoru zaplete čistě pracovně. Po jistých pololegálních experimentech dokáže hledat informace v moři dat jako nikdo jiný. A zdá se, že na někoho takového čeká v japonské metropoli opravdová výzva.

Příběh Idu či jejího velmi volného pokračování Všechny párty zejtřka zůstává kdesi na půli cesty mezi naší současností a světem nemilosrdných megakorporací a černých klinik v Chiba City popsaných v legendárním Neumancerovi. Pro Gibsonovu tvorbu 90. let je příznačný posun od klasického kyberpunku k jeho dospělejší soft variantě. Opouští šero neumancerovsky špinavé ulice, aby se vydal na výsluní mezi masmediální celebrity – a čtenář se možná ještě bude rád vracet do bezpečí mezi narkomany a kyberkovboje. V této knize neteče krev ze zbraní pouličních samurajů, zde zabíjejí právníci a žaludeční vředy ze stresu. Pokud pod textem rané Gibsonovy tvorby jako neon zářila fascinace info- a biotechnologiemi, v Idu již hrají první housle sociologie nových médií a antropologie kyberprostoru.

Na tematickém posunu ovšem nic netratí autorův vypravečský styl. Stále je to tentýž William Gibson, který čaruje slo-

vy a vypráví obrazy. Coby spisovatelský virtuózní tančí po okraji halucinace a jeho stroze načrtnuté realistické vize si podmaňují další a další oběti z řad čtenářů. Své texty staví na pevných

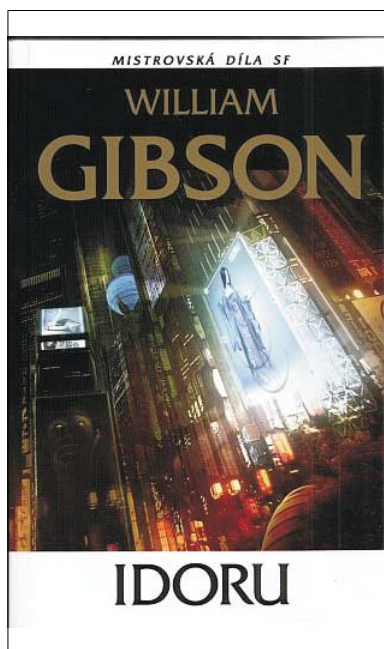
základech nejmodernějších vědeckých teorií – i když zrovna u Gibsona nikdy netušíte, jestli vědecké pojmy používá, nebo spíš svým dílem vytváří. Skutečnou šňávou téhle jízdy ovšem dodávají drobné detaily, jež se vám zadrou pod kůži jako fragmenty roztřískaného harddisku. Ne nápadně rozmístěné po celé knize, tvoří tyto útržky obrazu naší blízké budoucnosti dojem, že jsme nahlédli do neřaděných životů skutečných lidí. Díky nim příběh dýchá a tluču mu srdce.

Idu má na rozdíl od jiných autorových románů přehlednou výstavbu textu – příběhy Chii a Colina se navzájem střídají podobně zubům zipu japonské minisukně, tempo příběhu roste jako neléčená horečka a nakonec se v závěru obě dějové linie spojí v jednu. Takové finále sice u minisukně zklame, ovšem u knihy naopak potěší. Příběh Colina Laneyho je navíc příjemně ozvláštněn otevřením v duchu in media res, takže se jeho přechozí osudy dozvídáme postupně v různých narážkách, dokud se vyprávěním neproklestí až k současnosti.

Proto může být Idu vhodným prvním pokusem o prolovení zašifrovaného kódu literární ikony jménem William Gibson. Ani jeho skalní příznivci nebudou zklamáni. Autor nabízí napínavý výlet do Tokia blízké budoucnosti, popsaný svým charakteristicky hypnotickým stylem. Živoucí kulisy světa mediální slávy a realistické postavy účastníků zájezdu slibují, že se nebudete nudit. Potěší i obálka Tomáše Maroňského – laserového dvorního obálkáře kyberpunkových knih. A námet, jenž by mohl být parodický, kdyby nebyl myšlen smrtelně vážně, vede k úvaze nad tím, co je vlastně ve světě zprostředkovaném médii skutečné.

Jenom mě děsí, že jednou by mohlo něco podobného jako Reze napadnout i Sámera Issu.

Jan Žibek/Sarden

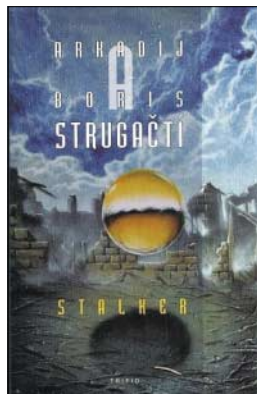

Fantasy a SF v Tritonu

Dcera čisté krve je ambiciózní fantasy se světem, podle kterého by se dalo hrát Dračí doupě, ale který určitě nevznikl přepisem nějaké vydařené partie. Za trilogii Černých drahokamů získala Anne Bishopová v roce 2000 Cenu Williama J. Crawforda. Na stránkách nakladatele www.tridistri.cz je již ohlášeno pokračování Dědička stínů.

Přeložila Jana Odehnalová, 528 stran, 248 / 318 Kč

Stalker bratří Strugackých, kterého my dříve narození máme doma jako paperback Piknik u cesty, vychází v krásné vázané úpravě, ve které Triton vydal již knihy Obydlený ostrov a Ďábel mezi lidmi. Přeložila Marie Uhlířová, 192 stran, 188 / 238 Kč

William Gibson: Idu

William Gibson... Čítať knihu od autora s takto zvučným menom má vždy niekoľko úskalí. V prvom rade ju podvedome porovnávate z jeho predšlou tvorbou, v druhom rade ste už ale dopredu presvedčený, že autor Neuromancera nemôže sklamať a do tretice... spomínal som už, že autor Neuromancera nemôže sklamať?

Vydavateľstvo Laser-books sa stáva jedným z najlepších rodičov na našom knižnom trhu – o „svojich“ autorov sa pekne stará a nezvratne kompletizuje ich dielo. Po Pohlovi, Clarkovi či Aldisovi to schytil konečne aj Gibson, zakladateľ dodnes poriadne nedefinovaného, ale neprestajne obľúbeného kyberpunku. Je to autor, o ktorom sa hovorí, že ho budúcnosť dobehla a jeho knihy sú čoraz viac súčasnejšie. Dokáže niekto takýto ponúknuť ešte zaujímavý pohľad do budúcnosti a pri tom nestratiť zmysel pre kritiku súčasnosti? Román s názvom Idu sa nás o tom snaží presvedčiť.

Gibson si pre svoj „návrät“ zvolil cestu najmenšieho odporu. Ponúka nám civilný príbeh odohrávajúci sa v blízkej budúcnosti a jej hrdinovia sú značne obyčajní. Teda minimálne Chia, členka fanklubu kapely Lo/Rez, je, až na občasné pripájanie do siete, úplne obyčajné dievča, ktoré chce len overiť informácie o chystanej svadbe jej obľúbeného speváka. Colin Laney má síce schopnosť nájsť „uzlové body“ v záplave informácií, ale sám svojim schopnostiam nevelí rozumie – to mu však nebráni, aby sa nechal najat' na vystopovanie lukratívnych informácií.

Chia cestuje do Japonska, Laney sa zase v Japonsku prehrabáva dátami. Toto je v podstate celá kostra románu. V Idu však nejde ani tak o dejový posun, ako o prenikanie do samostatných mikropříbehov postáv a jednotlivých vrstiev príbehu. Čitateľ zrazu pochopí, že to, čo sa javilo ako cesta najmenšie-

ho odporu, je v skutočnosti Gibsonov dar imaginácie a rozprávačského talentu. Na prvých sto stranách nám napríklad „len“ dávkuje informácie o kapele, o idoru, o schopnostiach hlavného hrdinu... a napriek tomu, že anotácia na obálke mu trochu podrážda nohy, je to prekvapivo pútavé aj vtedy, keď nepracuje s práve najoriginálnejšími námetmi.

Jednoduchý príbeh je rozprávaný v dvoch navzájom súvisiacich rovinách a v jednej kapitole sa vždy dočítate len zlomok toho, čo by ste chceli. Autor používa často opisy, ale aj tak je ťažké preskočiť tých pár odstavcov venovaných vykresľovaniu sveta, aby ste sa dozvedeli niečo podstatnejšie pre samotný príbeh. Takto vzniká román, ktorý svojou prepracovanosťou a „hustotou“ bohato vynahradí menšiu „dejovosť“. A ešte k tomu máte pocit, že je to priadne rýchla jazda.

Idu je kyberpunkový román, ktorý nemá potrebu kázať a v podstate ani kritizovať. Ukazuje nám budúcnosť, ktorú už žijeme dnes a necháva na nás, aby sme si vybrali, či chceme pokračovať zvoleným smerom. Gibsonovo rozprávanie je sugestívne a pútavé, ku koncu až adrenalínové, že si možno ani nevšimnete, ako je hlavná zápleтка knihy napokon zatlačená do úzadia...

William Gibson... je autor, ktorý píše jednoducho skvelo. Dávno som nečítal knihu, od ktorej som sa nevedel odtrhnúť a pri tom si uvedomoval, že je taká... obyčajná. Obyčajná je však len na prvý a vzápätí posledný pohľad. Počas čítania zistíte, že vo svojich útroboch skrýva zaujímavé ľudské osudy a prepracovaný obraz našej spoločnosti. A všetko je to také nepríjemne uveriteľné...

Hodnotenie: 80 %.

William Gibson: Idu, Laser-books 2010, preložil Pavel Bakič, redakce Helena Šebestová, obálka: Tomasz Maroński, brož, 304 stran, 249 Kč

Martin Kochlica

Některý věci přicházejí moc brzy

„Když mi bylo patnáct, neexistovalo pro mě nic jiného než sport. Když mi bylo dvacet pět, byl jsem ochoten jet přes celou republiku, abych si zatancoval s dívkou svého srdce. A teď, když je mi třicet pět, tak ti řeknu, že taková opravdu povedená svíčková s knedlíkem...“ To mi vyprávěl můj nadřízený v mém prvním zaměstnání.

No, a teď je mi čtyřicet pět a začínají mi umírat kamarádi. 24. 12. 2009, o Vánocích ráno umřel Stoupa. Ve svých právě začínajících čtyřiceti letech. Nesmysl. Nespravedlnost. Dodnes tomu tak docela nemůžu uvěřit. Byl součástí mého života jako vzduch. Když ho máte, až tak moc si neuvedomujete, co pro vás znamená. Když ho začnete nemít, pocítíte to sakra naléhavě.

Mám se Stoupou spojenou část života od ukončení školy. Právě začínala asi nejslavnější etapa sci-fi klubu Makropulos. Klubový život byl vlastně jen vnějším projevem intenzivního kamarádství několika lidí. Velmi intenzivního kamarádství, které pro nás i dnes, když jsme si pořídili vlastní rodiny, přibýlo

nám (některým) pár kil a ubýlo pár vlasů, znamená strašně moc. Kamarádství, které trvá již zhruba dvacet let a které se přenáší i na naše děti. A teď, když Stoupa odešel, nám schází. Prázdnost, které po něm zůstalo, už nikdo nezaplní. Připadám si, jako by mi umřel brácha.

Stoupa byl pohodář a veselý člověk. Asi je mu smutno z toho, že je nám po něm smutno. On ten smutek, aspoň ta jeho intenzivní fáze, časem ustoupí a my si na Stoupu budeme vzpomínat v souvislosti s těmi veselými příhodami. A budeme na něj vzpomínat se smíchem a ne se zármutkem.

Věřím, že takový čas přijde.

Ale stejně to mělo počkat, takových třicet až čtyřicet let.

Šumperk 14. 3. 2010

ifan

Petr Juránek, *9. 12. 1969 Brno, †24. 12. 2009
Od roku 1982 člen SFK Makropulos, redaktor Vakukoku.

Muminek je zpátky a je tak nějak více a více pro dospělé

Nakladatelství Argo vydalo půl roku po první knize další část sebraných stripů Tove Janssonové. Zatímco první svazek ještě vykazoval stopy hledání správné formy, další čtyři příběhy jsou přímo napěchované tím, co mají čtenáři této finské autorky už celých padesát let rádi. Vydejme se znovu do Muminiho údolí...

Pokud budete cítit chmury, jsou příběhy muminů tou pravou medicínou. Už její heslo o dobrém životě (žít si dobře není nic těžkého) předznamenává spoustu zábavy pro každého, kdo hodí starosti za hlavu a rozhodne se „zmuminovat“.

Jednotliví hrdinové nejsou žádné složité charaktery, Janssonová má pro každou lidskou vlastnost jinou postavičku. Na to, aby čtení příliš rychle nezevšednělo, našla Janssonová jednoduchý recept – bezbřehou fantazii. Mumini údolí, ve kterém se odehrává většina dobrodružství, je zabydlené opravdu nepřebernou sbírkou zvířat, skřítků a tvorů, mezi nimiž se vždy najde alespoň jeden, jenž bude schopen posunout příběh dál. Veškerý děj se točí kolem buclatých muminů, kteří zde mají domovské právo. Žádné jiné nároky nemají, jedná se o velmi liberální skřítkčí rodinu, což je však na nich naprosto nejhorší – tedy alespoň podle některých dalších obyvatel údolí. Neřeší totiž vůbec nic složitého, jen si užívají života. Může se zdát, že podobné vyprávění musí být prvoplánové a nenajde se v něm nic, co by mohlo uspokojit náročného čtenáře. Pravda je zcela opačná. Právě konfrontace světa muminů s ostatními obyvateli a návštěvníky, kteří povětšinou poznali jiný svět, je naprosto ideální platforma k rozvíjení těch nejúžasnějších příběhů.

Správně mumini v zimě spí. Tento zvyk ale nekladnější hrdina ze všech, Muminek, v knize Čarovná zima porušil. V komiksových stripech vycházejících v 50. letech minulého století ve více než třiceti denících následuje jeho příkladu celá rodina a rozhodne se vytvořit novou tradici.

V následujícím příběhu se mumini seznamují nejen se sněhem, ale i se zimními sporty. Dlužno podotknout, že sport, natož zimní, ve svém slovníku ani nemají, a vůbec nechápou, proč by někdo něco podobného dělal (jak sympatický národ). Následují eskapády s nesnesitelným panem Briskem, jenž žije pouze pro vítězství.

Nelepším příběhem druhé knihy sebraných stripů je ale bezpochyby „Maminka a nová služka“. Tove Janssonová se rozhodla, že do Muminiho světa vpustí realitu všedního dne a s ní novou sousedku Fififjonku. Fififjonky jsou zvláštní živočišný

druh. Nikdy nejsou s ničím spokojené, jsou strašně upjaté. Že právě to je voda na mumini mlýn, není třeba zdůrazňovat. Horší je, že Fififjonka má služku a vysvětluje Mamince, že by si nějakou měla pořídit. Kouzelné Maminčiny otázky, k čemu že taková služka je, když stačí nádobí nechat na hromadě, dokud nezaprší, přesně vystihují celý její naturel i přístup rodiny k životu.

K Maminčině zděšení na její inzerát odpoví desítky zájemkyň, a tudíž se nedá nic dělat – služka je přijata. Součástí mumini rodiny se tedy stávají ustaraná Mína s podobně ustaraným psem Pinkem. Služka je pod ustavičným stresem z šílených muminih nápadů a jejich podivných her (schovávání se před policií, podávání kávy v džungli ap.). Posléze se ukazuje, že Mína trpí komplexem méněcennosti ze starší sestry a pes Pink se schovává obličej, protože je ošklivý, a má rád kočky. Je na muminech, aby jim oběma vysvětlili, že život není žádná věda, že všechny problémy se dají překonat a že nejdůležitější je prostě si užívat života.

Edukativnost a síla tohoto příběhu se příliš neshoduje s jeho prostou formou. Uvědomíme-li si, že vycházel po jednořádkových pokračováních každý den v novinách, nezbývá než nevěřičně zavrtět hlavou nad odvahou Tove Janssonové. Smíchat dohromady tolik životního moudra s bezstarostným šprýmováním, to chce skutečný um – a ten jí nechybí. V dalším příběhu se poprvé objevuje Malá Mia (sestra Mimly, se kterou se mumini seznámili v předchozím díle), rozpustilý šotek s hustým obočím, která je ztělesněním škodolibé špatnosti. Snad právě proto patří k nejoblíbenějším postavám Janssonové.

Příběh závěrečný přivádí do údolí proroka hlásajícího konec staré doby a volnost mravů. Další téma, které bychom v podobném komiksu nečekali. Opět ale nezbývá než konstatovat, že nikdo jiný by jej nezládl pojmout takovým způsobem, jako to před padesáti lety učinila Janssonová. U muminů není zkrátka co řešit – jsou to knihy pro velké i malé. K relaxaci se hodí jako málokteré jiné příběhy.

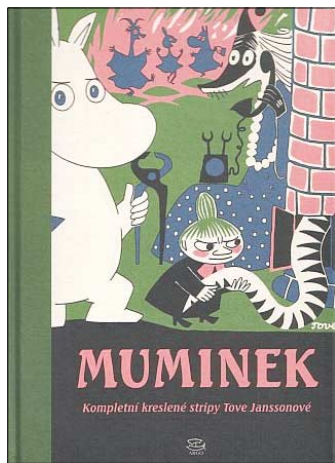
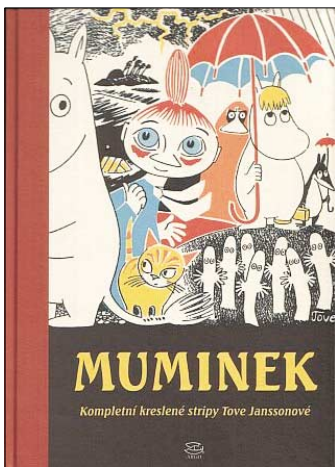
Richard Klíčník

FANZINY na WEBU

na stránkách fanziny.ic.cz se objevila záložka s obálkami všech již digitalitovaných fanzinů.

A v dohledné době tam najdete i velký článek Jardy Olši jr. o fanzinech před rokem 1990.

ZR

Dacre Stoker, Ian Holt: Drákula nesmrtelný

„Dokud jsem žil, byl jsem rukou Boží,“ řekl Drákula vzpurně. „Bojoval jsem, abych chránil celý křesťanský svět. Za celý život jsem nepoznal nic jiného než krutost a smrt. Toužil jsem po novém začátku, po druhé šanci...“ (str. 460)

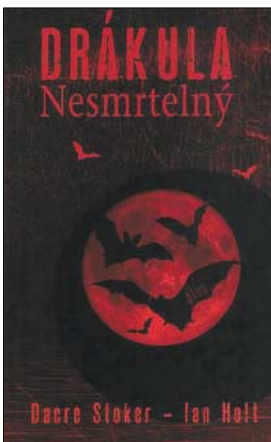
Ubohý kníže, myslím, že teď už sám víte, že někdy je lepší nechat to být, než věřit v druhou či x-tou šanci.

Přežil jste zradu Míny Harkerové, která Vás měla milovat, i smrtelnou ránu, zasazenou jejími nohsledy. Podařilo se Vám dokonce překonat i smrtelné úklady, které strojila ta pekelná stvůra Alžběta Báthoryová, Vaše vzdálená sestra. Její vampýrské sklony byly tak sadistické, že jste ji ani Vy nemohl vystát. A ona přitom jen trapně žárčila na Mínu.

Když v Londýně začaly na Scotland Yard chodit dopisy Z Pekla, věděl jste, že Jack Rozparovač není muž, a spěchal jste zasáhnout. Musel jste se ovšem maskovat pod jedním ze svých četných, avšak méně známých jmen jako divadelní herec. I to jste zvládl a měl jste úspěch. Dokázal jste být dokonce nablízku Quinceymu Harkerovi, aniž byste mu prozradil nehlubší tajemství jeho matky, a stal jste se mu přítelem a vzorem. Jenomže pak se to zase všechno pokazilo. Prokletá Erzsébeth Báthoryová, nechť je ta stvůra zatracena a svržena do propasti věčného ohně!

Tyhle Vaše eskapády pro nás literárně zpracoval pravnuček Brama Stokera, Dacre Stoker s pomocí Iana Holta.

Kéž by Vás raději nechali spát! Co je platné, že si na rozdíl od Brama dali více práce s nastudováním historických faktů.

Dokonce upozornili na strašlivou troufalost, se kterou Vás Bram a s ním celý svět degradoval na hraběte. Vás, knížete, který vládl celému národu a před kterým se třásla celá Evropa i Blízký Východ.

A kdo dnes ocení, jak se Vaši cesty dotýká skutečná etapa života Brama Stokera, po té, co zdědil divadlo Lyceum po Henrym Irvingovi? Komu záleží na krutých životních peripetiích Alžběty Báthoryové, které z ní možná udělaly tu bestii, lačnicí po krvi?

To nikoho nezajímá. Důležitý je jen příběh. A ten pánové D. Stoker a Holt nezvládli. Čtivý styl jim upírat nechci a také neupřu. Jazyk a spád je přesně takový, jaký si dnešní rychlá doba žádá. Avšak ten příběh...

Víte, kníže, u nás v Čechách máme takovou pohádku pro děti o tom, jak pesek s kočičkou vařili dort. Oba dva do něj dali jen to nejlepší, jenomže výsledek nebyl k jídlu. A stejně dopadla i tato kniha o Vás. I tady jsou jednotlivé ingredience chutné. Tajemství, romantika, souboje na život a na smrt, skutečné zlo, historická fakta... Ale jejich považením nevznikl příliš lahodný pokrm.

Ach, proč se ti pánové raději nesoustředili na komorní drama ze Stokerova divadla? A proč se v naší zemi ujal ten zvrhlý zvyk psát Vaše přízvisko jako Drákula?

Ale už je pozdě plakat nad rozlitou krví. Už Vás asi není možné vzkrísit v bývalé velkolepé slávě. A tak jen doufám, že už Vám dá svět pokoj, abyste mohl odpočívat v pokoji. Po těch staletích si to zasloužíte.

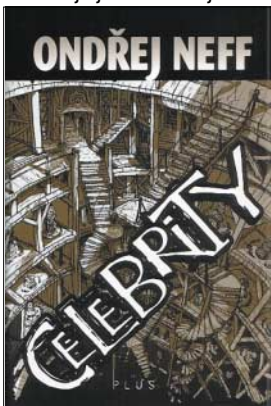
Lament

V Olomouci A. D. 2010 12.2.

Ondřej Neff: Celebrity

Spisovatel Karel Mareš a herečka Veronika Sekerová se vydají na dovolenou do Florencie. Nechají se vést GPS navigací, která se však chová poněkud podivně. Nicméně se nakonec po strastiplné cestě dostanou do hotelu Frenesis. Ten, kromě toho, že je plný celebrit zvučných jmen, není úplně výkvětem normality, a protagonisté brzy odhalují strašlivé tajemství. Anebo se v hotelu točí jen reality show? Co je skutečnost a co je jen kaširované? Co všechno je člověk ochoten udělat, aby se vyšvihl na vrchol? Bizarní události se vrší jedna na druhou a Veronika s Karlem dostávají nabídku, kterou nemohou odmítnout. Anebo mohou?

Dílo Ondřeje Neffa patří k zlatému fondu české science fiction od 80. let 20. století. Byl to on, kdo nám dal geniální díla jako například sbírky povídek Vejce naruby (1985, 1997), Čtvrtý den až navěky (1987, 2008) nebo Zepelín na Měsíci (1990), ale i romány Jádru pudla (1984, 2006), Měsíc mého života (1988, 1999, 2007), trilogii Milénium (1992–1995, 2007)

anebo Tmu (1998, 1999 a jako Tma 2.0 2003, 2007) a mnohé další. Nezanedbatelná je taky jeho práce publicisty a teoretika žánru.

Na nový titul zavedeného autora se vždycky čeká s napětím a taky trochu s obavami: Bude tak dobrý jako vždycky? Anebo už mu docházejí tvůrčí síly? Je tato kniha znamením ukazujícím na pozvolný konec éry jedné létavice, nebo jde o důkaz, že nás svými paprsky poctilo slunce?

Celebrity jsou hororem. Groteskním, existenciálním podobenstvím o tom, jak daleko dokáže zajít naše ego. Už jsem zaznamenala i takové reakce, které se přiklání k názoru, že tento příběh hororem není. Naopak – přímočaře a bez příkras zobrazuje tu největší hrůzu, se kterou se můžeme v životě setkat. Naši otrlost a chtivost, zahalenou do hávu racionality.

S profesí ústředních představitelů má pan Neff osobní zkušenost a na textu je to znát tak, až z toho leckdy mrazí. Čtenář se musí, ať chce nebo ne, ptát sám sebe, kolik z autora je v titulní

postavě spisovatele Mareše a kolik z jeho ženy se skrývá v herečce Veronice Sekerové. Už sám tento fakt je poměrně znepokojující a mám pocit, že tento spektakulární efekt se hned tak někomu nevyvede, a to ani v případě, že píše příběh „biografický“, což je v hororovém subžánru oblíbená sugesční technika.

Strohý žurnalistický styl s příměsí ironie až sarkasmu, kterým se autor zapsal do našich srdcí, se v Celebritych posunul někam dál. Jeho strohost však už není tak přímočará, pěkně koresponduje s duševními pochody hrdinů a v příběhu, kde není skutečné nic anebo naopak vše, je jedinou kotvou přičetnosti. Zjevení se celebrit se v první chvíli může zdát vtíravě samoučelné až laciné, ale čtenáři brzy dojde genialita a nezbytnost tohoto prvku pro celý příběh.

Musím se Vám svěřit s tím, že jsem Celebrity četla v beta verzi, když je Ondřej Neff vystavil na svém webu. Nebyly špat-

né, ale leccos jim chybělo. Papírová verze mi potom vyrazila dech. Ano, tak tohle je spisovatelské řemeslo. Takto se z průměrného příběhu líhne nadprůměrný. Klobouk dolů. Tyto dvě verze by se měly používat jako demonstrace v kurzech tvůrčího psaní.

Nakladatelství Plus Celebrity vybavilo oku libou a vkusnou úpravou, která dokazuje, že ani dnes není krásná kniha plané slovo. Redakční práce sice sem tam maličko ujždí, ale ty 2-3 případy se dají mlčky přejít.

Takže jak to je, je Ondřej Neff jen létavice 80. let minulého století, nebo je sluncem, které bude ozařovat naše tváře ještě dlouho? Odpověď je jednoznačná. Česká republika má svoje soukromé slunce.

A co vy? Co jste ochotni udělat pro to, abyste se prosadili? Kam až Vám vaše svědomí dovolí zajít?

Lament

Divadlo života: Vítr v piniích

Cesta se ztrácí.

A všude chce být dřív než já.

Mé srdce tepe dál.

Jen bojím se, že vykrvácí.

Různorodá skupina se vydává na pouť zeměmi Waynanu a Čomjů ke vzdálené svatyni na hoře Asun Ghol. Vše kolem je čerstvě zničeno válkou, stejně jako srdce putujících. Podaří se jim překonat všechny strážné těla i ducha a vyprosit si od bohů odpuštění?

Můžeme tomu říkat, jak chceme. Comedie Dell Arte, divadlo Nó... Vždyť také titul této knihy odkazuje přímo na publikaci z roku 1975 Vítr v piniích: japonské divadlo. Ve skutečnosti tu však kráčí o život – ve všech smyslech toho slova. Život náš, sousedův... Tužby a strachy poutníků jsou stejné jako naše a stejné jsou i jejich žádosti těla. Vznesené myšlenky tu naráží na nízké pudy, a poetická duše se leckdy otřeše nad vyjadřováním zúčastněných. Jako když doma jedete v MHD.

Františka Vrbenská, Jakub D. Kočí a s nimi nakladatel Michael Bronec si stříhli poněkud odvážný experiment. Přijme česká čtenářská obec fantasy, která je velice netradiční jak v našich podmínkách, tak patrně i v kontextu současné světové fantasy produkci jako celku?

Zvedá se vítr, ryby mračen loví.

Nad údolím rmutným

rozletět se toužíš.

Mít jen pár šedých křídel holubích!

Má víra ve čtenáře je bezmezná a proto jsem přesvědčena, že i když se jistě najde mnoho z nich, které Vítr v piniích ničím neosloví, více bude těch, kteří své autory pochopí. Tento pří-

běh nepředkládá žádné magické fantasy schéma. Noří se mnohem hlouběji, až do lidské duše. Nepotřebuje draky, protože v temných zákoutích, na samém dně, tam už jsou lvi a mořské obludy. Ale také láska, čest a soucit. Jenom se neprojevují vznešenými heroickými motivačními proslovky, ale slovy prostými, které nám za normálních okolností nestojí za povšimnutí.

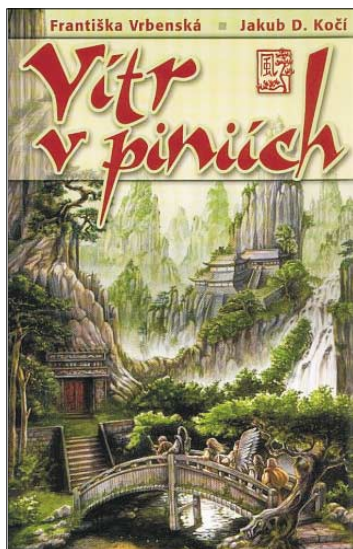
Dobry autor však dokáže zaměřit čtenářovu pozornost a z obyčejného učinit neobyčejné, nebo rovnou magii. O Františce Vrbenské není v tomto směru třeba pochybovat, zkušenější čtenáři vědí, že její texty, to je magie sama. A zdá se, že spolupráce s Jakubem D. Kočím byla šťastná volba. Společně napsali příběh zemité, s charaktery přístupnými nám všem a plný každodenního trochu trpkého humoru. Tento klenot uvážlivě zasadili do drahého kovu exotických míst, podobných východoasijským kulturám staré Koreje, Číny a Japonska.

Celková úprava knihy vhodně podtrhuje její výlučnost. Obálka Jany Šouflové na čtenáře přímo dýchne meditativní náladou japonských zahrad a do dálky se táhnoucích zelených hor Číny. Grafika je stylová, vyvolává asociace s asijskými svitky a vnitřní ilustrace Jasmíny M. Kočí zase evokují křehkou a poněkud prchavou krásu kaligrafií a čínských dřevorytů.

Vysoké se tu mísí s nízkým, čistým citem se proplétá rudá nit zrady či chamtivosti. Příběh poukazuje také na to, že sebelepší životní plán, kterého se držíme, může být zhacen lusknutím prstů. Žijeme krátce, a pokud nemáme trošku toho štěstí, tak i bědně. A když naše životy zhasnou, nezůstane po nás víc než po větru v piniích.

Divadlo utichlo
a po potlesku
odešli všichni pryč.

Lament

Julie Nováková: Zločin na Poseidon City

Sharon Banksová je zrovna nejvyšším policejním důstojníkem na Poseidon City, jednom z mořských měst, kde si od dob jejich vzniku lidé žili spíše dobře, než právě opačně, když se stanou tři věci: krátce předtím odjede její nadřízený jako na potvoru někam pryč, hned potom Sharon dostane na starost nováčka Duncana Millera (sympaťáka i pro čtenáře) a pro ni v blízké budoucnosti vítanou oporu. A jako dárek dostanou pak oba jeden záhadný mord.

Onen ohavný a zavrženíhodný čin je brutálně, ne však ve smyslu surovosti, spáchaný na světoznámém těžařském magnátovi. A jak už to tak bývá, když někdo světoznámý sejde ze světa způsobem násilným, celý svět pochopitelně čeká, že zločinec bude dopaden, v opačném případě potrestání neschopní vyšetřovatelé.

Sharon si tohle uvědomuje až bolestně a nejen proto dělá vše, aby delikventa dopadla. Počátek vyšetřování ukáže, že Vincent McIntyre byl otráven, jed byl podán ve vině a víno se do jeho bytu mohlo dostat jakkoli.

Vincentova mrtvola ležící na zemi kontrastuje s velkým, pěkně rozkvetlým ibiškem u okna, mimochodem Julie má květiny ráda a vůbec neskrývá, že rozmanitou flóru přidává do svých děl i díky své lásce k ní. Vyšetřování se rozběhne klasicky detektivně: mrtvola na začátku, způsob smrti po chvíli jasný, důvod matný, podezřelých hned několik, viník bůhví kdo. Začíná skutečná policejní práce, v níž záleží na každíčkém detailu, rozhovoru, fotografii. Minulost je na jednu skoro jako otevřená kniha pro Sharon a vyšetřovací tým, ale v minulosti se také skrývá viník, motiv a zahořklost, která obvykle vede lidi k tomu, že udělají něco neuváženého. Například někoho zavraždí.

Příznávám, detektivek jsem moc nepřečetla, nejsem tedy v tomhle žánru zběhlá, přesto jsem vraha odhalila možná dříve, než Sharon. Ovšem okolnosti, které k činu vedly, ty mi už musela sdělit zase slečna Banksová.

Děj je souhrnem střípků, které detektivové skládají dohromady mnohdy na poslední chvíli. Prostředí Poseidon City a i samotná myšlenka soběstačných mořských měst je lákavá. Svět blízké budoucnosti, ne tolik nepodobné dnešku, vypadá důvěryhodně. Snad proto, že příběh je spíše de-

tektivkou než science-fiction, nemusí se autorka příliš snažit čtenáře o věrohodnosti prostředí přesvědčovat, což беру plus. Příběh nemá moc akce, střelby, honiček za zlými padouchy, přesto není špatný. Jen místy mi přišlo, že nit, po které je příběh veden, je příliš dlouhá a někdy jsem měla pocit, že mi, coby čtenáři, bylo nějaké vysvětlení předhozeno, aniž bych dostala čas o tom sama přemýšlet.

Autorčina románová prvotina nebyla bleskem z čistého nebe, výplodem génia doby, který by přišel z originálním nápadem, jenž by mě posadil na zadek a nutil tak nějakou dobu setrvat. Byla však velmi věrohodným zpracováním křehkého příběhu a představa budoucí existence mořských měst mě naplnila klidem a občas opravdu přinesla slavný závan větru, hučení moře a přívál teplého slunečního svitu do jinak celkem pochmurných dní.

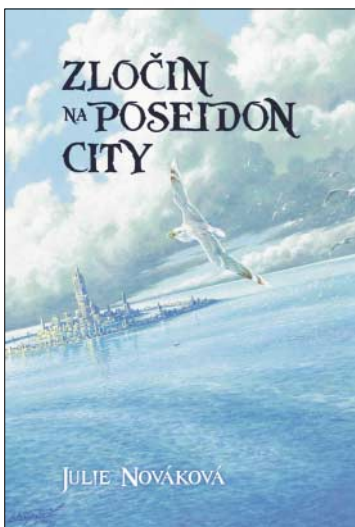
Vůbec nepochybuji, že Julie bude ve své práci pokračovat a postupně se dobere k dokonalosti, která je ostatně v náznacích, alespoň tedy pro mne, z jejích prací vidět už teď. Držím palce a těším se na další příběhy.

O autorce:

Julie Nováková (1991, Praha) se věnuje psaní od útlého dětství a více než za příjemné hobby jej považuje za ještě příjemnější práci. Začínala na dobrodružných rámcových novelách, postupně přešla k detektivkám a nakonec i fantastice. Její první publikovanou prací je sci-fi povídka Střetnutí osudů ve Stínech moře (Triton 2007), o rok později následoval horor Prání prvomájové noci ve Stínech věží (Triton 2008). Do trochu širšího povědomí se mohla poprvé dostat díky publikaci sci-fi příběhu Obchodník s realitami ve sborníku vítězných prací z CKČ Mlok (Nová vlna 2008) a povídek Ve znamení štěstěny a Bezpečnost nade vše ve sborníku vítězných prací z CKČ Mlok 2009. Detektivní sci-fi román Zločin na Poseidon City je její prvotinou v této žánrové kombinaci, napsala jej již ve svých čtrnácti letech. Momentálně pracuje na dalších románech a povídkové sbírce.

Julie Nováková: Zločin na Poseidon City, Triton 2009, obálka: Lubomír Kupčík, redakce: Markéta Hladíková, Marie Semíková, 240 str., 248 Kč.

Jana Dvořáčková

David Drake: Northův svět – Komisař

Svět severských ság v nové podobě.

Americký autor David Drake není našim čtenářům zcela neznámý – v nakladatelství Poutník mu už před několika lety vyšel román Rudá mez. Nyní vyšel v témže nakladatelství první díl jeho románové trilogie Northův svět, zasazené povětšinou do světa osmi planet propojených zvláštní Matricí, jemuž vládou členové bývalé mezihvězdné expedice, kteří v něm získali status bohů.

Příběh začíná jako běžný akční thriller honbou komisaře Hansena za zločinci držícími rukojmí. Komisař je však záhy předvolán před galaktickou Radu a je pověřen úkolem (jako před ním mnoho dalších) najít zmizelou Northovu výpravu. Po přistání poznává zprvu idylický svět takzvaného Diamantu, ten však záhy mizí po tajemném útoku z temnot a Hansen se ocitne ve středověkém světě, v němž ale rytíři požívají sofistikované energetické zbroje.

V hlavní rovině lze příběh chápat jako po x-té se opakující téma dobrodružství pozemského agenta na zaostalé planetě, je však ozvláštněn zásahem místních bohů – příslušníků Northovy expedice. A nejsou to jen “nějací” bohové – ve skutečnosti se jedná téměř o dokonalé protějšky severského panteonu. Ve veliteli Northovi poznáváme samozřejmě Odina, schopného měnit podobu dle libosti, jeho druhotné pak připomínají Heimdalla, Thora, Frigg a Freyju. A nesmí samozřejmě chybět známý intrikán Loki, zde představovaný poloandroidem Fortinem, který má za cíl konečné zničení celého světa Matrice i jeho bohů (vzpomeňme na severský Ragnarök) a zosnuje tak útok militaristické dimenze Rubínu na zmíněný Diamant pomocí vzájemné rezonance, která umožňuje “obyčejným lidem” průchod mezi světy. Ke svým intrikám využije i osobních vztahů svých kolegů a kolegyní, jak už to u “bohů” bývá.

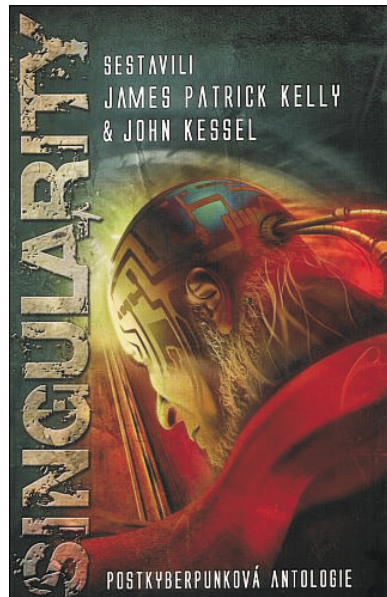
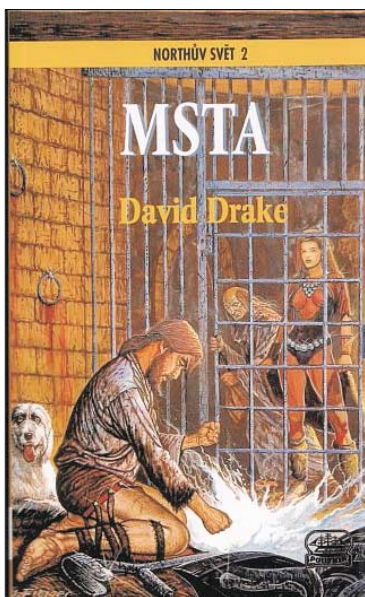
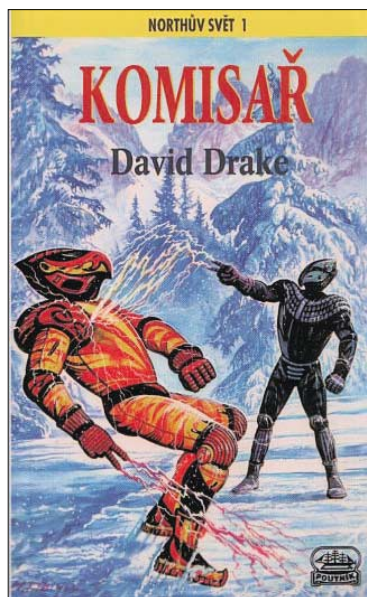
Hansen prožívá na středověkém světě dobrodružství zcela

klasického typu – získá přízeň krále a znepřátelí si jeho pěstouna (s jehož dcerou má mít údajně bližší vztah, její úloha se na konci románu a v dalších dílech ukáže být o něco důležitější), získá energetickou zbraň, kterou kováři vyrábějí koncentrací v tajemné Matrici, a nakonec musí po výzvě na souboj získat Isti od dvou bratrů speciální databanku vědomostí, která posílí jeho “středověkou” zbraň. A před koncem románu je Hansen bohy vybrán k úloze nejvyšší – rovnováha světů musí být zachována, což těžko dokáže pouhý smrtelník...

V zásadě se jedná o příběh, který by běžný čtenář mohl přechíst a pak rychle zapomenout. Na zajímavosti mu však dodávají odkazy a podobenství s takzvanou Písňovou Eddou a Prozaickou Eddou, které tvoří základ severské mytologie a dodnes jsou součástí světové kultury. Motiv vzácného náhrdelníku je inspirován Lokiho pří, v níž známý intrikán vytýká bohům a bohyním jejich skutky, způsob získání tajné databanky téměř doslova přebírá legendu o krádeži “medoviny básnictví” bohem Odinem. Prakticky celý román (a rovněž chystaná dvě pokračování) je tedy de facto moderním zpracováním příběhů ze severských ság ve sci-fi a fantasy světech – je poměrně škoda, že v autorově doslovu byly odkazy na konkrétní staroseverská díla a jednotlivé legendy zčásti zkresleny překladem, což může případnému zájemci ztížit orientaci v hledání těchto děl. Přesto se nepochybně jedná v rámci SF o zajímavé dílo, které poskytne příjemné čtení a snad u některých čtenářů vzbudí i zájem o “původní” verzi a tím o díla severské literatury, která o nás jsou bohužel stále poměrně málo známá.

David Drake: Northův svět 1 – Komisař, Northworld Trilogy – Northworld Poutník 2009, Malá knižní řada č. 59, přeložil Jan Kantůrek, obálka: Milan Fibiger, redakce: Egon Čierný, 327 stran, paperback, 290 Kč

Jan Pavlík

James Patrick Kelly & John Kessel (eds.): Singularity - Postkyberpunková antologie

„Přičetnost vyžaduje neustálou recalibraci vnímání.“ (str. 14)

Minulý rok jsme byli asi moc hodní, protože nám nakladatelství Laser-books nadělilo opravdu speciální dárek v podobě antologie Singularity. Oba editoři této sbírky jsou také žánrovými autory. James Patrick Kelly se narodil v New Yorku roku 1951. Vystudoval obor anglická literatura a dnes patří mezi významné spisovatele science fiction. Svými povídkami si získal čtenáře již v polovině 80. let. Pozornost vyvolal ve spolupráci s Johnem Kesselem románem Freedom Beach (1985). Pověst Johna Kessela coby spisovatele sofistikované literární fantastiky se zakládá na několika povídkách, které využívají textů klasických spisovatelů jako odrazového můstku pro současné hodnoty a společenské mravy. Tito pánové nejenže literatuře rozumí, ale také se zaměřují na její společenskou funkci.

A tím je dáno vše. Singularity jsou zhuštěným průřezem povídkové tvorby přelomu 20. a 21. století. Čtenář v nich nalezne opravdu vybranou společnost autorů, kteří už jsou nějakou dobu klasiky žánru, ale i poměrně nováčky, vyznačující se často rakevovým startem. Editoři přijali rukavici metanou opakovaně do tváře science-fiction už mnoho let. Nejdříve se stále mluvilo o tom, jak cyberpunk myšlenkově zdegeneroval na pouhou cool zábavu v kůži a se zrcadlovkami. Později byl dokonce mrtev. Na sklonku 20. století však povstává z popela jako fénix něco, co by se dalo označit za postkyberpunk. A má toho hodně na srdci.

Jak už se stává u reprezentativních sborníků, s některými pracemi ze Singularity se již český čtenář mohl setkat. To je daň za to, že máme Martina Šusta, který dokáže opravdu vyhmátnout přelomové zahraniční povídky. Je zajímavé sledovat, kolik z jeho výběru se za pár měsíců či let ocitne v některé exkluzivní antologii. V případě Singularity však opakování povídek nevadí ani v nejmenším. Nejde totiž jen o to mít je pohromadě. Cena knihy pro čtenáře, který sleduje vývoj literární science fiction, popřípadě proměny její společenské úlohy, spočívá zejména v úvodu dvojice editorů, který mapuje zrození, smrt a resuscitaci subžánru. A jako bonus sbírku vybavili útržky korespondence Jamese P. Kellyho s Johnem Kesselem, které většinu povídek doprovází. Přestože by tyto příběhy obstály bez problémů samy o sobě, kvalifikovaný a relevantní úvod sbírku povyšuje na kapitolu teorie literární fantastiky a myšlenky, obsažené v přiložené korespondenci, jí dodávají filozofický rozměr.

Ptáme-li se po kvalitě jednotlivých povídek z hlediska žánru, je tato otázka téměř irrelevantní. Ostatně autoři ve sbírce obsazení patří k těm, u nichž se o řemesle nepochybuje, stejně jako o schopnosti zaujmout čtenáře. Kdepak – dimenze kvality tohoto díla sahají po vyšší metě, než je „pouhá“ literatura. Tato sbírka se ptá čtenáře: „Jsi spokojený s tím, kam se ubírá společnost? A pokud ne, co s tím hodláš dělat?“

„Mám pocit, že už je za námi doba, kdy science fiction, ve svém prediktivním režimu, dokázala úspěšně pronášet jere-miády a poukazovat na nebezpečí na cestě, která nás čeká. Něco takového už je jen neúčelným plácáním, zbaveným smyslu, a to na základě prostého faktu, že cestu, která nás č-

ká, tvoří prakticky už jen nebezpečí. K sepsání úspěšného literárního díla – takového, jež pronikne ochrannou skořápkou necitlivosti, která dnes čtenáře obklopuje – je nutné přestat ukazovat na výmoly a naopak hledat to, co z cesty ještě zbylo.“ (str. 245 – B. Sterling)

Možná se nám zdálo, že po revolučních 60. a 80. letech upadla science-fiction v 90. letech minulého století do stereotypu nicneřikající zábavy pro ukrácení dlouhé chvíle. Myslím, že můžeme říci, že na prahu 21. století opět začíná plnit svou úlohu. Díky již zavedeným mistrům i nové generaci autorů nám zase vědecká fantastika ukazuje cestu. Tam, kde jsme z naší rodné hroudy dokázali nadělat pořádně koncentrované minové pole, lze už jen těžko hledat východiska. Technooptimismus uměl v okamžiku, kdy se ukázalo, že věda a technologie nás nespasí. Současná sci-fi už nevidí cestu ven v dětinské revoltě a náhlém rozvratu stávajících struktur. Odhodila cool technologii a kožené oblečky jako motýl kuklu a odhalila živé tepající jádro: víru v lidství, spolupráci a optimismus tváří v tvář zející propasti.

Povídky zahrnuté v Singularitách a jejich dřívější výskyt jinde:

- Opravář kol: Bruce Sterling (Ikarie 1998/05; Vidím to jinak, 2009, Laser)
- Rudá Sonja a Lessingham v zemi snů: Gwyneth Jones
- Jak jsme se dostali do města a zase zpátky: Jonathan Let-hem
- Jejuka: Greg Egan
- Poslední remake Návratu Lehkého latinského Larryho s kompletně remasterovanou hudbou a s původním publikem: Pat Cadigan
- Třináct pohledů na kartonovou kolonii: William Gibson
- Svatební album: David Marusek (Trochu divné kusy 2, 2006, Laser)
- Tátův svět: Walter Jon Williams (Ikarie 2001/09)
- Haf haf, řekl pes: Michael Jurgen Swanwick (Ikarie 2003/2)
- Humrové: Charles Stross (Ikarie 2001/11)
- Co se šustí, Tygří Lilinko?: Paul Di Filippo
- Dobrovolný stát: Christopher Rowe (Ikarie 2006/3)
- Dva sny o vlacích: Elizabeth Bear
- Kalorik: Paolo Bacigalupi (Fantasy&ScienceFiction 2007/2).
- Pátrač: Mary Rosenblum
- Když Zemi vládli systemáci: Cory Doctorow

Singularity: Postkyberpunková antologie /Rewired: The Post-Cyberpunk Anthology/ Kelly, James Patrick (ed.) – Kessel, John (ed.) Laser-books 2009, přeložili: Adéla Kalousková, Petr Kotrle, Tadeáš Pelech, Richard Podaný, Jana Rečková, Tomáš Richtr, Miroslav Valina, Milan Žáček; obálka: Tomasz Maroński; redakce: Tomáš Jirkovský, Helena Šebestová, 448 str, 339 Kč. **Lament**

Civilizační šok: Vyprávění pojaté jako příručka pro potenciální emigranty

Část dvacátá čtvrtá: Česko pohledem Američana

Zatím jsem líčil, jak vypadá Amerika očima přistěhovalce, ale občas by mě zajímalo, jak se jevíme my jim. Co si myslí o nás nejen jako imigrantech, ale i o českém stylu života a zvycích. Studijní literaturu už existuje, stačí nahlédnout do knihy *The AmeriCzech Dream, Cizinec v cizí zemi*. Její autor Sinclair Nicholas, původem Američan, se oženil v Čechách, zůstal tu a pokouší se počesťit. Samozřejmě při tom občas musí zatnout zuby. Z jeho postřehů ve mně nejvíce rezonuje popis, jak vlažně do sebe česká společnost absorbuje cizince. Troufám si tvrdit, že zakořenit v Americe je snazší.

Před odjezdem do Massachusetts jsem se svěřil Willovi, svému učiteli angličtiny, s obavami, že budu muset v cizí zemi čelit nepřátelsky naladěným domorodcům, a ti mi to dají jako imigrantovi sežrat. Předpokládal jsem, že Amerika je stejně uzavřená jako Česko a domorodci mají hordy Hunů, Vagabondů a dalších přistěhovalců ve stejné nelásce jako my Češi. Will byl z Anglie, bydlel už v několika zemích a měl s životem imigranta své zkušenosti. Jeho odpověď byla: „Neboj, Američané vítají vzdělané lidi, kteří jsou ochotni pracovat.“

Co přesně myslel tím *vítají* (welcome) mi došlo, až když jsem přistál v Bostonu. Seděli jsme s Renatou na oděných kufrech v letištní hale a unaveně vyhlíželi řidiče s cedulí, který nás měl vyzvednout. Vyjevenost z neznámého prostředí z nás musela číset, protože když kolem nás tlačil černý zřízenec řadu vozíků na zavazadla, povzbudivě se na nás zabubil a zahlaholil na celou halu: „Welcome in America! (Vítejte v Americe!)“ Po dezírávě jsem si ho prohlédl, ale v jeho hlase jsem nenašel ani stopu ironie a úsměv byl přátelský. Upřímně nám dával najevo, že je rád, že jsme přijeli. Předpokládal, že se tu chceme usadit, ale jako správný Američan v této myšlence neshledával nic odpudivého. Právě naopak.

V prvních měsících jsme lákali angličtinu, jak se dalo, a ona lákala nás. Museli jsme si najmout byt, zařídit sociální pojistku, půjčit auto, založit bankovní konto, koupit první ojetinu na cestu do práce a zařídit telefonní linku. Bez pořádné dávky tolerance z americké strany bychom to nezvládli. Vzpomínám si, že jsme se zašmodrchaně omlouvali za slabou angličtinu, ale oni nás místo uštěpačných poznámek povzbuzovali, že mluvíme dobře, a že nám přece rozumějí. Díky tomu laskavému přístupu se daly první týdny v Massachusetts přežít jen s občasnými návaly zoufalství a deprese.

Will mi vyprávěl příběh, jak chodil na Zahradním Městě ne-daleko pronajatého bytu nakupovat čerstvé pečivo a mléko do sídlištního bufetu. Česky už pár slov uměl, ale prodávka se jeho anglickou výslovnost příliš pochopit nesnažila. Za čas získal pocit, že jeho „rochliki“ přece jen tak daleko od českého slova nejsou, a že si z něho utahuje. Jednou ráno zase nakupoval na snídani, když se v pozadí bufetu ozvalo zřetelné „ššššš!“ Jeden z ranních pijáků piva tišil své kolegy, aby si mohl neru-

šeně užít Willovu pravidelnou konverzaci s prodávčkou. Od toho dne už Will do obchodu nevskočil a vyrostl v něm blok. Styděl se mluvit česky. I když se časem docela dobře naučil, pocitu, že domorodci špicují uši a ve skrytu se nad ním uchechávají, se už nezbavil.

Sinclair Nicholas popisuje, že i po mnoha letech, kdy se už naučil česky, měl českou ženu a děti, vlastnil firmu, platil daně a vůbec se cítil jako příkladný občan své nové vlasti, ho domorodci nebrali jako svého. Stačil slabý přízvuk a každému bylo jasné, že je cizák. I kdyby vlastnil tři pasy s dvouocasým lvem, měl doktorát z Karlovy university a sfoukl katovi zápalku při upalování mistra Jana Husa, přece jen ho většinová populace nikdy neuznala za opravdického Čecha. Po první větě ho spolehlivě odhalí a vyřadí z davu. Není prostě jeden z nás. A kdyby měl šikmé oči, tak by mu nepomohl ani rodný list z Thomayerovy nemocnice a jednička z češtiny.

Příhodu jako ze Švejska mi líčila kamarádka, která žije v Kanadě. Stáli s tetou v Ottawě v obchodáku ve frontě u pokladny a ona prohodila tajným jazykem (česky), že potřebuje nutně na záchod. Černý mladík za nimi natáhl paži a povídá:

„Záchody jsou támhle vzadu.“

„Kde jste se naučil tak dobře česky?“ užasly obě.

„Kde by,“ ohradil se mírně dotčeně, „já jsem Čech!“

Jak postupuje mísení národů a ras i do střední Evropy, musíme si zvyknout, že všichni Češi nemusejí nutně vypadat česky.

Stát se Američanem je jednoduché. Kdo se narodí na americké půdě nebo v teritoriálních vodách, má automaticky nárok na občanství. Rodiče novorozenceho Američana mohou být Češi nebo Mňam-mňané, na tom nesejde. Naši kluci dostali americký pas, když jim byly tři měsíce. Pokud chcete požádat o občanství coby přistěhovalci, musíte nejdřív získat povolení k trvalému pobytu (Zelenou kartu), a tím vám začíná odpočet. Za pět roků máte právo požádat o občanství. Na pohovoru se z vás pokusí dostat něco o americké historii, ale jen tak na oko. Můj kamarád dislektik mi líčil, že po něm chtěli, aby napsal jednu anglickou větu. On v ní udělal pět chyb, a přesto je z něj teď hrdý občan Spojených států amerických.

Detailista může namítnout, že v Čechách také můžete získat občanství, když se tam narodíte. Svatá pravda, ale jen pokud jsou vaši rodiče Češi. Jestli je jeden z nich cizinec, už se to začíná komplikovat. A jestli jsou cizáci oba a chtěli by pro své dítě občanství obou států, mají smůlu. České zákony dvojí občanství neuznávají.

Sinclair Nicholas se v *AmeriCzech dream(u)* rozepsal o svém letitém zápasu s českou imigrační policií. Protože i po letech zůstal cizinec, imigrační úřady ho držely v hrsti a musel pravidelně obnovovat povolení k pobytu. Kdyby náhodou prošvihnul příslušný termín, získal by úřad klacek. Každý z nás okusil rakousko-uherskou (chci říci českou) škrobenost na úřadech a panovačné chování úředníků. Zkuste si představit,

jak se úřad vybavený zmatenými zákony chová k přičmoudlému přistěhovalci, který neumí pořádně česky (úředníci cizinecké policie pochopitelně neumí cizí jazyky) a jeho osud a celé rodiny závisí na rozmaru nepřijemného ksichtu za přepážkou. Zní to jako hezky korupční prostředí.

Pro příklad úřední topornosti nemusím chodit daleko. V New Yorku máme české velvyslanectví, a když jsme si psali o radu ohledně voleb, pasů a občanství, přišly nám tak škrobené odpovědi, že tam místo nashledanou mohli rovnou připsat nasr... Žít trvale v zahraničí a přitom zůstat Čechem a udržet si v pořádku dokumenty vyžaduje docela dost úsilí. Český stát se k nám nestaví moc vstřícně. Potřebujete něco vyřídit? Poštou nelze, přijďte osobně. Vyřizování propadlé občanky, zvlášť když už nemám v Čechách trvalé bydliště, byl neřešitelný problém. Naštěstí jsou i ochotní úředníci, kteří udělají víc než nezbytně nutné, a tak za pomoci příbuzných a jedné osobní návštěvy už zase vlastním legální papíry na hlavu.

Kvůli obnově pasu nás český úřad nenutí jezdit domů, jen do New Yorku, případně na bližší konzulát. Pořád se tam však musíte ukázat osobně. To v Americe je běžné, že doklady se vyměňují poštou a úřady vyřizují spoustu věcí i po telefonu. Naši synové dostali své modré USA pasy také poštou.

Mám pocit, že čtyřicet let indoktrinace nám pevně implantovalo do podvědomí myšlenku, že emigranti jsou sabotéři, diverzanti a špióni CIA, a následujících dvacet let ještě nestačilo, abychom ty prazážitky vymazali. Dodnes si užíváme majora Zemana a ani jeho politické případy se nám nezdají podivné. Z toho důvodu se při návštěvách v Čechách se svými rozumy z Ameriky radši nešířím. Mám pocit, že by se na mě spolužáci dívali podezřívavě. I když se nepřiznám, občas mě lidé odhalí jako diverzanta. Třeba když se v sólošce naivně ptám, jaký je rozdíl mezi lahveí s vodou s červeným, zeleným a modrým uzávěrem. Nedávno navštívil můj kamarád Alexej se ženou Marínou a dvěma dospělými syny po osmnácti letech v Americe rodný Petrohrad. Cestou z letiště taxikář naslouchal jejich hovoru, a po chvíli povídá: „Rebjata, vy mluvíte rusky perfektně, ale něco s váma není v pořádku. Vy nejste odtud!“

Pro účely této kapitoly jsem udělal mezi spolupracovníky anketu s jednoduchou otázkou. Co vám první vytane na mysl, když řeknu Česká republika? Kupodivu to není ani semtex, jak tvrdí Honza Vyčítal, ani Havel, jak nám namlouvají média. Vlastně se odpovědi lišily hlavně podle věku dotázaného. Starší generace padesátníků a výš odpovídala standardně – Čechy jsou postkomunistická země. Tím žili celé své mládí a studenou válku jim z hlavy nikdo nevygumuje, tak jako nám propagandu majora Zemana. Střední generace mého věku a o něco mladší toho věděla nejvíc. Právě když dosáhli dospělosti, železná opona šla dolů a mnoho z nich navštívilo Prahu. O Evropě a její historii vědí docela dost, mimo jiné dokážou bez zaváhání na mapě rozlišit Československo a Jugoslávii, přestože už ani jedna z těchto zemí neexistuje. Kromě Prahy znají i Havla, Dvořáka (vyslovují D'voržak) a pár melodií od Smetany (jeho jméno se jim však vybavuje těžko). Kolegové z tělocvičny zase vědí, že hokejové puky prodávané v Americe jsou MADE IN

CZECH REPUBLIC, že vyrábíme dobré horolezecké sedací úvazy a že čeští horolezci lezou na pískovci, kde je na rozdíl od žuly v New Hampshire nouze o dobré jištění. Tím pádem se kvalitní sedáky hodí, protože když český horolezec padá, letí delší kus než ten americký (než ho zachytí první jištění pod ním). Semtex si jako plastickou trhavinu vybaví jen chemici, a to až po nápodědě.

Kupodivu mladá generace neví o Čechách vůbec nic. Nikde necestovali, v televizi na dokumenty nekoukají a země v Evropě jsou jim povědomé stejně jako ty v Ásii a Africe. Už o nich ve škole slyšeli. Není to žádná sláva, ale upřímně, co my víme o cizích zemích? Co třeba Mexiko? Známe Mexico City, že je tam teplo a kdysi tam bydleli Mayové. Nebo to byli Aztékové?

Před lety jsme se seznámili s Jerrym a Bobbi. Jerry (Jarda) je vnuk přistěhovalců z Čech, jeho maminka se narodila v Americe, ale pořád se s ním dá pokecat česky (Jerry už umí jen pár vět). Jeho dcera, profesorka angličtiny na University of Massachusetts, dostala v roce 2006 stipendium na Masarykovu universitu a strávila rok v Brně i s manželem Bayardem a devítiletou Sophií. Díky jejich vyprávění a blogu jsem se dozvěděl, co na českém životním stylu ocenili a co je nejvíc udivilo.

Civilizační šok dopadl na všechny tři, i když Sophie to asi rozdýchávala lépe než její rodiče. Nastoupila do dvojazyčné školy, a přestože její spolužáci mluvili jen česky, angličtinu zvládal alespoň pan ředitel a učitelé. Jejím rodičům však působilo starosti, že místo aby nastoupila každé ráno do školního autobusu, který v Americe staví prakticky skoro u každého domu, musela jezdit hromadnou dopravou, a pak ještě samostatně ujit kus pěšky po rušné ulici. To je na americké poměry neslýchané! Tady se vodi ještě desetileté děti za ruku k autobusu, jako by jim mentální kapacita nedovolila ujit ani těch padesát metrů samostatně. Možná se američtí rodiče bojí podivných pánů, kteří lákají děti pomocí bonbónů do svých aut, ale připadá mi to jako hysterie. Kdyby byla situace opravdu tak tragická, tak bychom v Americe nemohli žít.

Pozoruhodný nezáměr Čechů o vzdělávání na základních školách představovaly pro Bayarda a Betsy další šok. V Čechách je zažité, že učít má škola a rodiče maximálně kontrolují domácí úkoly. V Americe to vidí jinak. Kennedyho škola, kam bude od příštího roku chodit i můj mladší syn, pořádá otevřené dny, sportovní dny, besídky, představení sborového zpěvu a další akce. Když říkám škola, myslím tím SRPŠ, tedy rodiče. Většina těchto událostí je organizována rodiči a placena z fondu vybraných peněz. Třeba na sportovní den se učitelky přijdou pobavit s dětmi jako hosté. Protože je vše pořádané rodiči, je naše účast dobrovolně povinná. Stejně tak jako příspěvky na výuku, charitativní akce, sběr recyklovaného odpadu a další způsoby, jakým rodiče a SRPŠ vydělávají pro školu prachy. Škola se záměrně snaží zapojit rodiče do procesu i tím, že tatínkové a maminky chodí do třídy vyprávět, co dělají v zaměstnání. Škola se nás prostě snaží vtáhnout do svých osidel, protože rodiče pak ochotněji otevrou peněženku a klopi.

Bayardovi, uvyklému na tyto nekonečné námluvní tance, přišlo šokující, že čeští rodiče se o výuku v nejmenším nestarají a nechávají vzdělávání svých dětí netečně a bez kontroly na

úřadech a učitelích. České SRPŠ sice také vybírá určitý peníz (ekvivalent tří dolarů ročně), ale tím aktivita většiny rodičů končí.

Po pár týdnech, sotva se Bayard a Betsy vpravili do situace, přinesla Sophie domů papír s oznámením, že jejich jediné dítě vyráží na školu v přírodě. Když Sophii spolknul autobus, zmizela z dohledu rodičů na celý týden někam do hor. To už bylo opravdu neslýchané! Jak něco takového můžou čeští rodiče dopustit! Jenže týden o samotě bez dětí, za který zaplatili Bayard a Betsy pouhých 100 dolarů, zahojil všechny rány. A navíc, Sophii se na škole v přírodě líbilo.

Horší šoky nastaly, když Sophie onemocněla a musela strávit týden v nemocnici. Nazouvací pantofle, ložnice pro deset dětí od mrňousů až po pubescenty a totální nepřítomnost rodičů jsou faktory, které společně budí alergickou reakci i v moderních českých rodičích. Na kasárenský režim už dneska nejsme zvyklí. Vizity a omezené návštěvy stály Bayarda a Betsy hodně duševních sil a přemýšlení, jak je možné, že rodiče malých capartů tento systém tolerují. Možná je to proto, že mnozí čeští rodiče ještě pamatují doby, kdy pobyt v porodnici byl děsivý zážitek srovnatelný s vojenským přijímačem, a vidí, že se situace přece jen mění k lepšímu.

Postupem času všichni tři naši kladné stránky českého života. Třeba skvostné veřejné koupaliště Kraví hora. Za podobné zařízení této kvality by (v soukromém klubu pro majetné) zaplatili v Americe tučný roční poplatek (klidně několik tisíc dolarů). Další zábavou se ukázalo být houbaření. To, že Češi milují houbaření do té míry, že houby nikdy nekupují, je pro Američany naprosto originální a nepochopitelná myšlenka. Když vyrazili se známými do lesa, žasli, že české děti jsou schopné nejen houby najít, ale i rozeznat desítky druhů jedlých od těch jedovatých. Možná si to neuvědomujete, ale díky dlouholetému tréninku mají Češi oko naladěné na hnědé odstíny hřibů tak jako kolumbijsťáci na zeleň smaragdů. V kombinaci s oblémi tvary kloboučků dokážeme houby najít v hnědém stinném lese, zatímco netrénovaní Amici se vůbec nechytají.

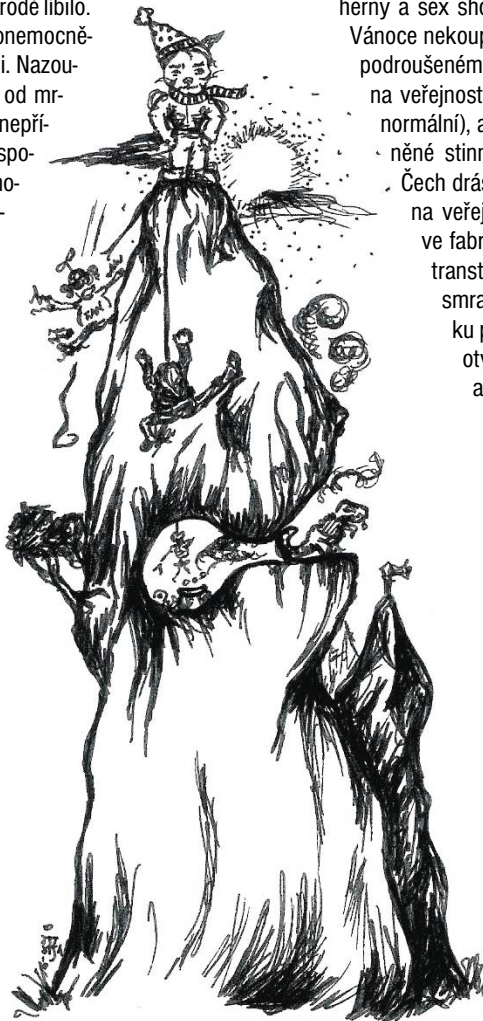
Za další pozitivní stránky života v Čechách považovali hromadnou dopravu (které si my už nevážíme a přezdíváme ji soc-ka), historii a návštěvy zámků, dobré a levné pivo, domácí vá-

noční cukroví a pro Sophii neobvyklou a neamerickou svobodu a samostatnost. Po té se jí po návratu domů do Massachusetts stýskalo.

Mezi negativa patřily separace koupelny od záchodu v jejich brněnském bytě. Mnohokrát se jim stalo, že naběhli na poslední chvíli do koupelny, aby zjistili, že tam se potřeba udělat nedá a že je třeba zamířit do malé oddělené místničky vedle. Zažitý zvyk na americké poměry, kde mají záchody a koupelnu spojené, se nedal snadno zlomit. Dalšími negativy byly nedostatek zeleniny v české stravě, všudypřítomné herny a sex shopy, kapr ve vaně (Češi se snad na Vánoce nekoupou?), tolerance k alkoholu (i značně podroušenému nezletilému v hospodě nalijí a pít na veřejnosti, třeba na plovárně, se považuje za normální), a nakonec kouření. Poslední dvě zmíněné stinné stránky mě už při návratech do Čech drásají také. V Americe se kouření a pít na veřejnosti už léta neprovozuje (fakticky, ve fabrice, na letištích a na veřejných prostranstvích nepotkáte opilce a neucítíte smrad cigarety). Když kupujete plechovku piva v líkér shopu, prodáváč vidí, že ji otvíráte, nabídne vám papírový sáček, abyste mohli alkohol zamaskovat. Jinak je popíjení na parkovišti před obchodem nelegální. I na sportovních zápasech můžete občas vidět lidi, jak si přihýbají z papírových sáčků a ti okolo se tváří, že je to v pořádku, přestože všichni vědí, co tam mají. V Čechách se line čmoud ode všad, ale v Americe už chápou, že zakazovat kouření není omezování svobody, ale zatnutí tipce všem sobcům, co ostatní lidi obtěžují toxickými spaliny. Moje řeč.

Jsem si jistý, že Bayard ve svém blogu vynechal věci, které líčit nechtěl, protože mu slušnost bránila. Takové situace, kterých jsem se já, jako imigrant obával a v Americe se kupodivu nekonaly. Když jsem naposledy letěl do Prahy s ČSA, udělalo se jednomu elegantně oblečenému pánovi snědší tváře nevolno. Po několika zvoněních se nad ním slukly české letušky a bez obalu diskutovaly o problému stylem „vono mu něco je, co s ním uděláme, jestli to bude něco vážného“. Jsou chvíle, kdy jsem rád, že cizinci nerozumí česky, ale z výrazu tváře a tónu hlasu mohl dotyčný vyvodit hodně. Chovaly se k němu jako k příslušníkovi nejnižší kasty nakaženému leprou (možná obojí byl, ale to je neomlouvá). Dopadlo to dobře. Pán se z nevolnosti nakonec vykřesal, ale já jsem okusil závan českosti ještě dřív, než jsem přistál v Praze.

Martin Gilar

Zchlad'te hlavy!

Když v roce 2006 vyšel Skeptický ekolog, jednalo se svým způsobem o zjevení. Bjørn Lomborg už měl tou dobou za sebou vláčení tiskem a ostouzení, za které by se nemusela stydět španělská inkvizice. Od té doby se leccos změnilo, oteplovací třeštění – správně alarmistický přístup – nepolevuje, ale stále jasněji prosvítá, že takzvaný boj s globálním oteplováním, respektive globální změnou klimatu je kšeft, oproti kterému je výroba zbraní drátenictví, a to se mnoha lidem přestává zamlouvat. V této situaci je obzvláště přínosný hlas Lomborga, který hovoří řečí čísel, a co si budeme nalhávat, hlavně řečí peněz.

Lomborg vychází ze dvou premis. Za prvé je to pevná víra v nutnost kontroly: *Jakmile v klidu prověříme seriózní údaje, historka se rozpadne na kousky a ze strachu nezbude nic.* Za druhé je to přesvědčení pokračující taktéž ze Skeptického ekologu: Nestyd'me se řešení problémů převést na peníze, zjistíme si, co kolik stojí, a podle toho se rozhodujeme. Prvé ilustruje rozbor Al Gorových utopených ledních medvědů. Lomborg si sehnal údaje a zjistil, že ledních medvědů je 20 populací, z nichž ubývají medvědi pouze ve dvou, a to v místech, kde se ochlazuje, zatímco tam, kde je tepleji, medvědů přibývá. Zcela na okraj, ledních medvědů je dnes okolo 25,000, což je následek zastavení jejich volného lovu v 60. letech, kdy jich bylo jen 5,000.

V dalším se Lomborg zabývá ekonomickými důsledky oteplování, čeho se na oteplování vlastně bojíme a jak se k tomu z politického hlediska postavit. Zde si příznijme, že skeptici, kteří neočekávají světovou katastrofu, jsou v defenzivě. Alarmistům se podařilo vnutit světu představu, že klimatická data podstatně závisí na údajích za posledních deset let, a oponentům názor, že tvrdili, že počasí už se nikdy nezmění. Nicméně Lomborg spočetl, nejen kolik životů se ušetří tím, že nebudou v létě vedra, ale i tím, že nebudou v zimě mrazy. Upozorňuje také, že alarmismus dal politikům téma: *Al Gore prohlašuje, že globální oteplování může dát našim životům smysl.* Je to vlastně těžké být na sekulárním Západě politikem, když nemůžete za cíl civilizace vyhlásit zničení všech ostatních, jako to dělají ostatní. Proto ostatně globální oteplování netrápí nikoho v zemích Perského zálivu, ačkoliv je tam tak horko, že musíte auto nejprve nastartovat a počkat, než je klimatizace zchladí tak, aby se dalo sáhnout na volant.

Kapitola Z čeho máme obavy se zabývá vzdušným hladinám. To známe, Mikronéskou federaci trápí Pruněřov, zatímco už se nemluví o tuvanském humbuku. Goreův růst hladiny o 6 m překračujete o 5.72 m předpověď IPCC. Explicitně přitom nelze, jen uvádí iracionální variantu. Lomborg však poznamenává, že budeme-li investovat prostředky do boje s globálním oteplováním, budou chybět jinde a chudí lidé si opravdu nebudou moci dovolit ochranu před povodněmi. A příznijme si, to bude zase voda na mlýn stoupenců tohoto názoru, podle

známého hesla: „Čím hůře, tím lépe!“ Jako ilustrace slouží hurikány v roce 2002, na Haiti si vyžádaly 2000 obětí, v Dominikánské republice díky investicím do evakuační infrastruktury a přístřešků deset. Ne-dosti-katastrofické zprávy však nikdo vysílat/prodávat nechce. Na odbyt jde lépe předpověď oslabení Golského proudu o 30% s pravděpodobností 30 % ze čtyř měření, než měření z 19 ukotvených stanic v průběhu čtyř let, která žádnou změnu neukázala.

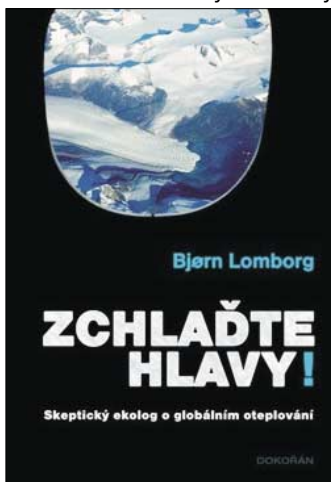
Zajímavé jsou údaje ohledně rozšíření malárie. Ještě ve třicátých letech bylo v Evropě hlášeno ročně 200 000 případů a odborný posudek neviděl možnost jejího vyhubení. Itálie byla za zemi bez malárie vyhlášena v roce 1970. V údolí řeky Tennessee bylo nakaženo 30% obyvatel. Dlouhodobá pozorování nezjistila žádnou závislost počtu případů na ročním úhrnu srážek, ale korelovala s cenou bavlny. Byla-li nízká, lidé neměli na léky a umírali častěji. To je historicky dobře prokazatelný důkaz pro Lomborgovy argumenty a proti boji s globálním oteplováním. *Začal nás fascinovat „velký kohout“ regulace klimatických změn a jsme ze všech stran přesvědčováni, že stačí jím jen otočit a vyřeší to většinu ostatních problémů světa. To však evidentně není pravda.*

Lomborg si dokonce zaprorokoval. *Je jasné, že pokud Kjótský protokol žádných významnějších redukcí emisí nedosáhne, oslabí to šance na úspěšnou následnickou dohodu.* K tomu, jak víme, došlo, neboť vlády zemí, jejichž průmysl nestagnuje, se nerozhodly obětovat své národy vizím bohatých vládců jiných zemí.

Dá se říci totéž, co platilo o Skeptickém ekologovi, není to povznášející čtení. Autor uvádí citace z propagandistických knih pro děti, které si nezadají s Pavkou Korčaginem, upomínání na citovány ztrát a necitovány zisků i politické záměry. El Nino v roce 1998 přineslo ztráty 4 mld. \$ a zisk 19 mld. \$. Neochota propagovat politické cíle – novou věrouku alarmistů – je trestána zastrahováním, vyhrožováním politickým terorem, hovoří se politických procesech jako po Norimberku proti nepřítelům boje s globálním oteplováním. Aktivisté zjevně nevidí, že Křišťálová noc byla dílem aktivistů z SA. Opět ta hrůza, že by přírodu šlo jednoduše zachovat, že by cíle ekologismu nebyly nespílitelné. Kapitola Politika a globální oteplování je prostě děsivá.

Jelikož se počasí neustále mění, vždy bude něco, z čeho bude možné obvinít globální oteplování; toto téma je blízké všem, což politikům prospívá u voličů.... A zřejmě nejdůležitější pro politiky je, že reálné náklady na snižování emisí CO₂ se dají odložit, nejlépe na další politickou garnituru.

Okamžitě můžeme dosáhnout úspory 500 mld. \$ a zachránit 1.2 miliónů osob. Stačí jen snížit maximální povolenou rychlost na 5 km/h. Pročpak to asi neuděláme? Zde je podle mého nejpodstatnější politické zjištění knihy. Alarmisté odmítají ekonomicky přínosné a zdůvodnitelné kroky (adaptaci), protože chtějí neuskutečnitelná gesta (změnu od počátků, jinou společnost). To ukazuje ne-přirodnost, resp. anti-evolu-

Lexikon magie

Ve čtvrtém vydání vychází stále košaticí a stále se rozrůstající Lexikon magie, pravý opus magnum Milana Nakonečného, který od své profese psychologa činí velice časté výlety k magii a zejména hermetismu (o něm a jehož českých představitelích psal už dříve). Lexikon je rozsáhlým a ideově ostře vymezeným výkladovým slovníkem.

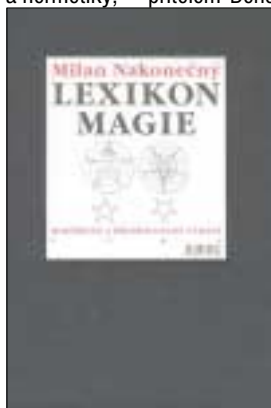
Pokud čtete roztodivnou fantasy, hororovou a mysterióznější zaměřenou literaturu nebo týdeník Spirit a plánujete posílit své znalosti nabyté četbou, je Lexikon určen právě Vám. Pochopitelně je tu též pro právě esoteriky, okultisty a hermetiky, ale ti se patrně k Nakonečnému doberou jinými cestami. Ostatní upozorním, že vykládá všechny termíny dle potřeb západního esoterismu. Nejpropracovanější jsou hesla (renesanční) magie, alchymie, kabaly a zkrátka všech těch věcí kolem čarování v Evropě. Inspirační pole je mnohem širší, ovšem, zde už nastupuje hledisko esoterického pravověří. V tomto ohledu je zpracována třeba „mumie“, čili naleznete její alchymistický význam a nikoli dějinnou faktografii. Toto stažení uživatelům lexikonu magie vadit nebude. Podstatně hůř dopadl manicheismus, o němž se v knize nedovíte o mnoho více než z Wikipedie, což při zahrnutí albigenských (historik doplní předponu neo-) mezi hermetické společnosti nechápu a čekal bych větší rozvití. Hesla z oblasti buddhismu, hinduismu nebo přírodních náboženství jsou pak zcela poplatná tvorbě teozofů. Nejmodernější jsou zpravidla rozbory a poznámky C. G. Junga. Vždy jsem měl takový neurčitý pocit, že právě jím jsou Nakonečného hermetické zájmy jistým způsobem inspirovány, ale třeba je to synchronicita čistě náhodná. Časové oříznutí má svůj původ v intelektuálním zaměření autorové a jeho ideových soupeřů. Tak jsem pochopil z webů, na nichž publikuje, již Claude Lévi-Strauss je pro ně nepřítel evropské výjimečnosti a v zásadě marxista. To je překvapivé, vezmeme-li v úvahu tradiční bojovníky proti zednářskému spiknutí.

.....
cionismus ekologistů a jejich striktně teistickou povahu. Účelem existence je přece trpět, to je jasné jako osm tisíc žárovek na paláci Ala Gorea. Utrpení jako hodnota sama o sobě byla zmiňována už ve Skeptickém ekologovi.

Pokud se posuneme za hranice knihy, tak se za posledních pár měsíců změnilo mnohé. Zejména to bylo zveřejnění interních diskusí konstruktérů globálního oteplování, Climategate s originály, na www.osel.cz/index.php?clanek=4812 je rozveden detail o poctivé práci s daty česky. Tento blog o oteplování bychom si na vrcholu al-goriády jen těžko přečetli. Dlouholetým a kvalifikovaným bojovníkem proti alarmistickému třesnění je Osel (www.osel.cz). Všechna tato média druhou Lomborgovu knihu též komentovala, netvrdím, že s ní souzní, ale nebojí se publikovat práce, které nesouzní s Litanii.

Vydalo Dokořán v roce 2008.

Jarek Kopeček/Knihovnice.cz

Ostatně exkurz do internetového života autora je vpravdě magický. Nakonečný pracoval jako psycholog a pedagog včetně FF UK v Praze, publikoval učebnice prakticky celé psychologie v nakladatelství Akademie věd. Mimo to publikoval knihy zaměřené na hermetismus a jeho dějiny. Reformním hnutím Zvon byl navržen v roce 2000 na prezidenta. A právě v tomto odkazu se rozvíjí autorova osobní „esoterie“. Mágové a okultisté byli vždy tak trochu divní brouci, nejen v době moderní si mnohdy zavdali s politickými extrémisty či různými černými Petry, připojili se ve svém svatém zápalu proti někomu k někomu jinému a potom se divili. Nakonečný je kupříkladu zavilým nepřitelem Beneše a vlastně i Masarykovy realistické politiky, což jej vede k obhajobě Františka Mareše, zastánce pravosti rukopisů a dalších. Jak zjistíme proklikem na hlavní stránky jeho vydavatelů, ať knižních či příspěvkových, až přilíš se to tam hemží národní pravicí a katolickou teokracií. Lze jistě diskutovat o Juliu Evolovi (též heslo), ale nelze se zbavit podhoubí, ke kterému je v Itálii přirostlý. Ani v Česku není a patrně asi nebude vůle pro klácení toho zbytku národních modelů a oprašování těch padlých. Takže recenze na Nakonečného Český fašismus mnoho nadšení nevyvolala a Nakonečného reakce nesvědčí, že by chápal nepřekousnutelnost jistých postav. Ostatně i na You Tube se můžete

sami přesvědčit, jak málo prokliky se dostaneme od zcela nezávadné metalové kapely k čistému nacismu. Nepodezírám z něj autora, ale okraje, alternativy a třetí cesty s sebou nesou vždy následek spojování se na základě společného nepřitele a ariosofie a nové pohanství své ne vroubky, ale vruby prostě sesbíraly. A pak už je jedno, co kdo sám prosazoval, jak se kam dostal, ale s kým byl nakonec přistižen, ale o tom se lze dočíst u Auského, Emmerta, Borovičky, ale i Solženicyna. Nakonečný se při obhajobě svých hermetických bratrů prostě pouští do polemik, v nichž zůstane nepochopen, protože pochopení by vyžadovalo plně přijetí jeho světonázoru.

Výstřední mix de-facto antikřesťanských magických doktrín s konzervativním křesťanstvím má zajímavý dozvuk v příkrém odsudku Dana Browna a jeho „nesmyslných objevů a smyšlenek a pochybných sofistikací“. Jak příznačné je zde zehrání na ducha tradičního amerikanismu. Věru, nejen za železnou oponou se hrozilo vrahům z Wall Streetu (míním tím severodakotského senátora Nye).

V podstatě je to jakási trapná synkreze intelektualistického, gnoseologického a deontologického nihilismu, které se dobře daří v duchovně vyprahlém prostředí postmodernistického hodnotového relativismu a snobství, hledajícího jen další zdroje vzrušení, čteme v závěru hesla chaos-magie. Porovnáme-li toto heslo s obrázky obřadů Szándora La Veye a zejména Aleistera Crowleyho, tolik zde skloňovaného, musím se potutelně usmívat a doufat, že laskavému čtenáři neunikl před lety v Levných knihách Crowleyho životopis. Ale dlouho to nevydržím, a vzpomenu-li na pasáže orgií v orientálních lázních (a nemluví o Sorokinově fikci), propadnu totiž v řehot. Vida, jak

Namažeme školu špekem

Folklor je, jak známo, dobrá věc. V dobách předrevolučních ukazoval sepětí pracujícího lidu a jeho odpor k útlaku, ještě předtím národnostní svébytnost a potom tvořivost lidu nezávislou na totalitní politické organizaci. Vždy to znamenalo návštěvy muzeí, kde ve vitrínách stály zaprášené figuríny připomínající vzdělávacím takto dítkám spíše bojovníky z jižní Indie než jejich předky. Kromě oficiálního folklóru předváděného při oficiálních příležitostech existuje ještě folklór opravdový, se kterým bývají problémy. Na předkřesťanské tradice lidu jsme totiž hrdí, na namazané koledníky s pomlázkami na Velikonoční pondělí už ne. U autentického souboru v domácí atmosféře nikdy nevíte, kdy spustí nějakou politicky nekorektní, ale zato máte jistotu, že se místní poperou s přespolními. Folklor proto studujeme jako viry ve vakcíně, ve formě mírně zmrtvělé, abychom předešli různým faux pas. Přesto se lidová kultura ne nepodobná zavilým teroristům vyřítí z nejméně očekávaného kouta, aby ukázala, že lid sice buduje světlé zítřky, ale lidi na to všechno serou.

Zrovna takovou tvorbu v Národopisném oddělení Národního muzea mimo jiné studuje Adam Votruba. Že je to silná nátu-magicky mocné záleží na myšlence, nikoli na skutku! Zde však přiznávám, že se jedná o vlastně nemístné žerty, Nakonečný je totiž zcela nevšedně vyvážený, neváhám napsat „pintlich“. I toho Crowleyho v zásadě kárá za nemravný život a příživnictví, i v heslech o La Veyovu satanismu čteme „trapný“ (navíc je tam sám velebný v úboru, za který by se východoněmecká estráda stydět nemusela). Nakonečný striktně udržuje nimbus vědoucího, teoretika, ideologa, nebo jak chcete. Neváhá uvádět u spiritismu příklady odhalených podvodů, neváhá jasně pojmenovat všechny ty záminky ke skupinovému sexu a racionaliza-cím parafilií. Jde mu o filozofii, rozlišení směrů. Prostě vysokou magii, ne hledání ukradených slepic.

Kdo hledáte brevif okultní a hermetický, hleďte, zde před vámi. Myriády ilustrací, medií, obrazová příloha s barevnými reprodukcemi od Williama Blakea, Goyi a Váchala až po Ropse. Tajemné nevraživosti a specificky pochopená či vyložená fakta. Ideje vystavěné na jistotě, že pravá pravda není zjevná, ale je skrytá ve starých textech, symbolech a stavbách. Též množství diagramů, které mimochodem ukazují algebráičnost těchto systémů (ono není snadné vyjít z přirozených kategorií). Snad jsem až příliš psal o svých internetových studiích a nezmínil dosud přetisk kompletní alchymistické Mutus liber, heslo „symbol“, které je samo malým slovníkem, stovky fotografií a reprodukcí. Nenapsal jsem již v úvodu, že pro čtenáře české fantastiky často se zaobírající dobou Rudolfa II. je prakticky nezbytné, stejně jako pro fanoušky temných hudebních žánrů, ale rypavé poznámky ke kontextu jsou dle mého na místě. Zkrátka, neměli byste toto výjimečné dílo mapující kus evropské historie minout, je rozhodně zasvěcenější a komplexnější než literatura překladová. Ovšem pozor! Mág nekrácí po dlážděných cestách a střeze se, v bezedných močálech ducha lze přijít o více než o gumáky!

Vydalo Argo v roce 2009. **Jarek Kopeček / Knihovnice.cz**

ra, svědčí jeho komentář v Blistech, jakož i tento tamtéž zakázaný článek o českém národě. Protože Votruba nevěří, že Češi jsou hříčka kultury, ale národ jako každý jiný, umožňuje mu to překlenout nástrahy mamin-kovské demokracie (dělej, co chceš, když je to to, co jsem ti nařídila) a zabývat se současnou folklórní poezií dětí. Tedy současnost v jeho pojetí je více než posledních třicet let.

*Za tebou, za tebou!
Stojí prase s kamerou!*

Zatímco některé říkanky jsou dojemně nevinné, neznamená to, že by se děti omezovaly jen na ně.

*Prší, prší, jen se leje, / Vinnetou se z okna směje,
Old Shatterhand ve vaně / líbá prsa Rybaně.
Rybana se naštvála, / čůráka mu urvala.*

Ehm, existuje i novější verze s Harrym Potterem, Hermionou a Malfoyem... Stern měl pravdu, dětství je peklo, ne takové jako Afanasjevovy Zakázané pohádky nebo Ruské lidové erotické povídky, ale přesto peklo. Pravda, mohl jsem vybrat učenější, ale nerad bych nepokryl celou škálu možností. Je zde dokonce i oddíl „Bez jediného sprostého slova“. *Pijte mléko, jezte vápník, bude Vám stát jako krápník.* Takle už je z oddílu Nesedávej vedle kluka (z období puberty). Děti mají ovšem průpovědi ke sportu i k politice, vzpomeňte jen letitě: *Chceš-li poznat, co je dřina, kup si kolo Ukrajina, případně rozvitější dehonestace:*

*Kdo to tu blíje? / Kdo to tu zvrcí?
To Vladimír Ilič / ze schůze se vrací.
Na hlavě má čepičku, / na ní rudou hvězdičku.
Inu což / leningradský listonoš.*

Měli bychom si dát ještě jednu. A tuš jaku? A tuš taku:
*Pepa z depa šel do klepa / Chytil šůra za klepeta
šůr mu utek za chalupu, / Pepa za nim s holu dupu.*

Aby to nevypadalo, že sbírka je pragocentrická. Ve skutečnosti obsahuje i sběry ze Slovenska. Soubor je uzavřen teoretickým rozbořem současného folklóru a vzniku podobné slovesnosti. Kupříkladu popěvek *Prší, prší* s Vinnetouem vysledoval autor až do roku 1964. Uvedeny jsou také notové zápisy citovaných písní. Vzdor tomu, že se autor přiznává, že porušil vědeckou etiketu a použil i říkanky, které si sám pamatoval, je každý text označen místem a datem a v poznámkách i jménem (pokud se ovšem informátor nestyděl). Případné zájemce o rozšíření sbírky autor vyzývá ke kontaktu a k zaslání.

Myslím, že milovníky potrhle tvorby, kteří nejsou úzkoprsí, kniha určitě nadchne! K všestrannému zážitku napomáhá, že poezie je vytištěna na podkladu připomínajícím linkovaný školní sešit a doplněna ilustracemi Davida Böhma, které vypadají opravdu na sedm let.

Vydal Plot v roce 2009. **Jarek Kopeček / Knihovnice.cz**

Časem s vědou - biologický prosinec o velkých činech i lidech vědy a techniky

V bujném celebrování Darwinových výročí (12. 2. 1809 se narodil, 24. 11. 1859 vyšel jeho *Původ druhů*) se poněkud vytratilo, že rok 2009 tak trochu patřil i Jeanu-Baptistovi Lamarckovi – 14. srpna 1809 kolegům z pařížské Akademie věd představil své dílo *Philosophie Zoologique* s první ucelenou teorií evoluce živočichů a **18. prosince 1829** v pětasedmdesáti v Paříži umírá, slepý, chudý, osamělý, zhrzený, zavalený stovkami neprodaných knih. Jeho rodina neměla ani na pohřeb, musela ho vystrojit Akademie.

Už to tak chodí, že historie upřednostňuje završitele řešení před jejich nakousávací, nicméně zároveň platí, že bez nakousávaců nebylo by dovršitelů. Takže – byl to právě Lamarck, kdo podnítil zájem Charlese Lyella o problematiku vývoje v přírodě – a právě Lyell zase okouznil Darwina natolik, že si jeho *Základy geologie* vzal s sebou na Beagle, pět roků s nimi de facto spal... a dozvěděl se z nich nejen o pomalém plynulém vývoji zemského povrchu, ale i o Lamarckově teorii.

Lamarcka, mimochoodem též autora termínu *biologie*, sociální antropolog a všestranný myslitel Gregory Bateson nazval *největším biologem v dějinách*, osobností, jež znamená pro biologii to, co Koperník pro astronomii.

Lamarck stejně jako Koperník první věrohodně vyslovil ono rouhavé počáteční *že* (že se druhy, dosud všeobecně považované za neměnné, vyvíjejí jeden z druhého, a to včetně člověka). Pravda, v příčinách i mechanismu tohoto procesu se mýlil, ale sotva mohl jinak. Vždyť při pozorování cvrkotu v živé přírodě se přímo nabízí myšlenka, že organismy vlastními silami usilují o své zdokonalení, kteréžto potom předávají potomkům. Navíc Lamarck velmi pravděpodobně nečetl Malthusův esej o populaci ani nedisponoval geologicko-paleontologickými poznatky doby Darwinovy. V určitém smyslu tedy Lamarckův myšlenkový skok představoval větší odvaz než Darwinův a Wallaceův (ostatně fakt, že na evoluci s přirozeným výběrem přišli hned dva učenci najednou, o něčem vypovídá).

Svou odvalu si náš nepřítel průbojný Lamarck pěkně odskákal; slovy jednoho z historiků: „Čekalo ho dobře organizované veřejné pokoreň.“ Najmě vlivný a ješitný Georges Cuvier se po něm doslova vozil – každé jeho nové dílo halasně označoval jako „nouvelle folie“ (nová pošetlost) a dokonce před ním varoval samotného Napoleona! Fyzik François Arago vzpomíná, že když Napoleon navštívil pařížskou Akademii věd, měl pro něho Lamarck připravenou svoji poslední knihu (dost možná už právě *Zoologickou filosofii*). Poté, co se císař obul do jednoho jeho staršího díla, nazvav je „trapným“, systematicky krušený badatel „propukl v hlasitý pláč“.

Naštěstí evoluční biologie není panna z pohádky (vyřezaná, ošacená, opatřená řeči), aby ji mohl dostat jen jeden z jejích tvůrců... Chci věřit, že dnes už málokdo pochybuje o tom, že samouk Lamarck patří mezi největší biology historie. A to přesto, že se stejně jako druhy Koperník mýlil v onom *jak*, v tomto smyslu je Lamarckovým Keplerem Darwin.

Pět let a pět dní po Lamarckovi, tedy **23. prosince 1834**, v St. Catharine u Bathu v jihozápadní Anglii umírá Darwinův a Wallaceův ideový poštívač, vystudovaný matematik, původním povoláním protestantský pastor Thomas Robert Malthus (narozen roku 1766), autor *Eseje o principu populace*, v níž vyvozuje, že počet obyvatelstva vzrůstá geometrickou řadou, zatímco prostředků k obživě přibývá toliko řadou aritmetickou. Kromě „přirozené“ regulace (hlad, války, epidemie) náš velebník doporučuje i regulaci porodnosti („morální omezení rozmnožovacího pudu“). Sám se oženil až v osmatřiceti (zplodil tři dítky, při tehdejší úmrtnosti sotva prostá reprodukce), rok nato, 1805, se stal zřejmě prvním profesorem politické ekonomie na světě (na Koleji Východoindické společnosti v Haileybury severně od Londýna).

Esej o populaci poprvé vyšla roku 1798, anonymně, přesto se značným ohlasem, v roce 1803 pak znovu už s autorovým podpisem (francouzsky poprvé vyšla v roce 1809 v Ženevě).

Navzdory skutečnosti, že Malthus přecenil demografické prostředky (roli negativní zpětné vazby tu překvapivě hraje životní úroveň, tzv. demografický paradox), pro „třetí svět“ má zatím stále ještě pravdu, a pokud ji nemá (což zatím zcela platí pro svět „vyspělý“), je to za cenu devastace přírody, tedy na úkor příštích generací; v budoucnosti tím pádem zase platit začne.

„Zanikly doby, kdy se mělo za to, že studium věd přírodních mladíka znemravňuje a kazí. Počalo se nahlížeti, že k pravému všestrannému vzdělání třeba víc než známost několika klasiků řeckých a římských, že studium věd přírodních činí člověka rozumnějším, mravnějším a zbožnějším.“ Toť pravi se v první tištěné zprávě **31. prosince 1869** založeného (přesněji řečeno povoleného c.k. místodržícím) Klubu přírodovědeckého v Praze. V něm „sdružil se jen malý houfec českých pracovníků majících velkou vůli pracovat a nemajících vůbec žádných prostředků“. Klub tehdy musel suplovat funkci neexistujících vědeckých ústavů (vždyť teprve před sedmi lety vznikla česká větev pražské univerzity); vychovával tedy, bádal i publikoval ... a jeho členové si to všechno sami platili.

Časem s vědou - astronomický leden

o velkých činech i lidech vědy a techniky

Uměstečka Lost City v severozápadní Oklahomě dopadl **3. ledna 1970** meteorit, který se jako druhý na světě (po slavném Ceplechově příbramském meteoritu z dubna 1959) podařilo dohledat na základě výpočtu dráhy z fotografií světelné stopy.

V květnu 1609 se fyzik Galileo Galilei, toho času profesor padovské univerzity, doslechl o existenci „pátracích skel“, primitivní optické soustavy sestavené ze dvou brýlových čoček na koncích trubice. Šlo prý jimi například značně „přiblížit“ kohouta na městské věži... Učenec okamžitě pochopil důležitost přístrojku a dal se do jeho zkoumání. „Brzy jsem dospěl k cíli na základě zákona lomu světelných paprsků,“ poznamenal si a už v srpnu 1609 sestrojil nejlepší ze svých dalekohledů: asi metr a čtvrt dlouhý, spojná čočka v objektivu má průměr pět centimetrů, rozptylka v okuláru 2,5 cm. Zvětšoval 20-30krát. Tvůrce mu říkal různými jmény, kupříkladu *apparatus*

(přístroj), *instrumentum* či *organon* (nástroje) nebo *perspicillum* („koukátko skrz“, průhledítko). S ním pak učinil něco dnes samozřejmého, leč na tehdejší dobu navýsost rouhačského: Podíval se jím „na majestát nebeských sfér“, jinak řečeno pánu Bohu do kuchyně. Jak se asi cítil, když jako první pozemšťan uviděl, že Měsíc má hory, krátery a údolí, které vrhají stíny jako na Zemi, nebo že hvězd všude na nebi je mnohem víc, než se dosud zdálo? „Stejně tak, jako mne plní nekonečný úžas, stejně tak mne jímá i nekonečná vděčnost k Bohu, že se mu zalíbilo učinit právě mne prvním pozorovatelem tak podivuhodných a tolika staletím skrytých věcí...“

Však nedosti. **7. ledna 1610** namířil Galileo svůj dalekohled na planetu Jupiter a ihned si všiml tří hvězdiček, „nepatrných, avšak velmi jasných“. Příští noci tam byly zas, vždy v jiné vzájemné poloze, všechny ale obíhaly ve stejném směru a ve stejné rovině. **13. ledna** objevuje ještě čtvrtou... Nelze jinak: „Jupiter má planety tak, jako Země má Měsíc!“

Pro ilustraci: Dosavadní obraz vesmíru, převzatý z antiky, obsahoval dvě sféry. V té bližší („cislunární“) mělo být všechno nestálé a nedokonalé; ve vzdálenější, „translunární“, tedy v „pravé nebeské říši“, naopak vše neměnné a dokonalé. Kupříkladu Měsíc měl být něco jako hladce vyleštěná, mírně flekatá koule (na dokonalém nebi přece mohou viset pouze dokonalé koule!).

Nu, v podstatě stačil jediný pohled dalekohledem ve správných rukou a z výše řečeného neplatilo takřka nic. Měsíční povrch je stejně nedokonalý jako pozemský – nemají toho obě tělesa společného víc? Dosud homogenní Mléčnou dráhu zjevně tvoří miliardy samostatných hvězd, Slunce má skvrny, Venuše vykazuje fáze (úplněk, čtvrti, nov) jako Měsíc. A Jupiter – ten je dokonce středem malé „sluneční soustavy“, je to ve vesmíru náhoda, nebo zákonitost? Proč by pak měla být středem Sluneční soustavy, natož celého vesmíru, zrovinka Země?

Jak vidno, nástup dalekohledu na vědeckou scénu nevyvolal revoluci pouze v astronomii, ale i ve filosofii a nepřímě i v teologii. Není divu, že – zatímco přírodovědci jášají – Vatikán zbystří a jeho inkvizitoři si začnou promazávat skřipce...

Osmnáctého ledna 2000 spadl na zamrzlý povrch Tagishského jezera v jihozápadní Kanadě pozůstatek jasného bolidu.

Týden poté jeho úlomky na místě vypočítaném z pozorované stopy (5. takový případ na světě) našel instrovaný trapper, hygienicky je posbíral igelitovým pytlíkem a uložil do lednice. Až do analýzy zůstal meteorit Tagish Lake nekontaminovaný pozemštinou, přesto se v něm našlo několik organických sloučenin, hlavně kyseliny mravenčí a octová. Ale hlavně: poměr izotopů deuteria a protia v nich prozradil mimozemský původ a stáří meteoritu větší než naší Sluneční soustavy!

Automatické vozítko Opportunity po roce šmejdění po Marsu našlo meteorit, vůbec první objevený na jiném vesmírném tělese než Zemi, oznámila NASA **19. ledna 2005**. Analýza spektrometrem na místě prokázala, že veškerá hmota kamene je tvořena železem s významným podílem niklu.

Jako každou jasnou noc i **23. ledna 1930** pořizuje Clyde Tombaugh z Lowellovy observatoře v arizonském Flagstaffu snímky oblohy. Na jednom nich o měsíc později narazí na neznámé těleso, z něhož se vyklube dlouho hledaná devátá planeta. Dostává jméno Pluto. – Jak známo, dnes už Pluto pro svoji nicotnost planetou není, na Valném shromáždění Mezinárodní astronomické unie v Praze v létě 2006 byl vyloučen ze seznamu „řádných“ planet a přemístěn do poněkud méně prestižní kategorie trpasličích planet.

František Houdek

Letmé dojmy po průletu Pragáčem

Je ti teplo, děvče?

Letos se sice Pragocon conal na druhé straně Prahy, avšak sobotním metrem jsem tam byl za tři čtvrtě hodiny, a Modrá škola je jen kousek pěšky od metra v Hájích.

První dojem: Modrá škola je skutečně modrá.

Druhý dojem: Drobné zmatky k registraci prostě patří. Letos jsem použil nové možnosti „půldenního vstupného“, to jest zakoupil jsem klouzavou osmihodinovou vstupenku. Jenže pro pracovní vytížení (neplánovaná příprava vlastního blogu) jsem se skutečně nestihl předběžně registrovat. Spolehl jsem se na registraci na místě. Spletla mne informační persóna, jež mne přesvědčovala, že na osm hodin se registrovat nemusím. Ale musel jsem, jak jsem zvěděl po vystání kratší fronty před vstupními stolky. (Bylo vidět, že „půldenní vstupné“ bylo zahrnuto do roztočivých možností platby skutečně až na poslední chvíli.) Nic to, vsunul jsem se do chodbičky, kde se právě zprovozňovalo asi páté registrační PC, a využil nápovědy přítomného školitele. A získal dalších 10 korun na slevu, jakožto účastník předcházející Pravdoakce. Neboť Vašek Pravda tento tradiční a tradičně navštěvovaný velecon uchvátil do svého portfolia.

(BTW: Čtvrt hodinové zdržení u vchodu neproběhlo planě – Tess mi mezitím objednala a přinesla čerstvě pečený toastík.)

Třetí dojem: Tak toto byl, vážení přátelé, první con ve školní budově, jehož jsem se účastnil v zimním období, kde bylo TEPLO! Pravdovi otroci rovněž vynášeli koše se smetím, ba i luxovali.

Další dojem: Dřívější organizátor Fořtík neměl rád Starwars, mám pocit, že ani SF jako celek, kdežto současný majitel Pragáče dokáže využít jejich potenciálu. Takže mezi mnoha liniemi podujatí se starwarsáci opět objevili, a vyšlo místo i na literární odnož, jež byla prezentována linií časopisu Pevnost. A v té jsem strávil část toho krátkého času, který jsem letos věnoval svému conimu vzdělávání.

Ale nejdřív jsem zavítal na Futurologický kongres. Ještě jsem stihl závěr přednášky Jaroslava Kopečka „Kolik tvarů máš, kolikrát jsi inteligentní“ a jeho kouzelná kouzla. Inteligentní kovy s tepelnou pamětí dokážou z talíře udělat vázu – když se do nich nalije horká voda. Když na to člověk kouká, tak ho napadají stovky způsobů použití – z nichž jen některé jsou sci-fi a jen některé ještě nebyly použity.

Chvilí po poledni už nastoupil Václav Semerád s přednáškou o orbitální rezonanci na podnebí Země. Kolega Semerád nehodlá zpochybňovat současnou fázi oteplování, která za 30 let činí 0,5 ° C, ale zpochybňuje příčinu tohoto oteplení: Ve stejné době totiž stoupla teplota Venuše o 2,8 a Marsu o 0,6 stupně. Na Marsu rovněž tají polární čepičky – ale žádná Kodaň se tím nezabývá! Ani Kodaň totiž nemůže (zatím ještě) poručit Slunci – které za tímto ne „globálním“, ale vesmírným dějem stojí. Nejde o nějaké novum, ale *cyklický děj*.

Křiky o stoupání hladiny moří jsou nejapné, alespoň co se ledovců v Arktidě týče. Ty plují na vodě. Protože jsou lehčí. Jenže 90 % jejich objemu je pod vodou. A když roztajou – tak se do tohoto objemu vejde právě obsah vody z nich. Jak prostě, Archimede!

Na Slunce mají vliv (hlavně) velké a (hlavně) blízké planety, které na jeho plynném povrchu způsobují slapy. Dochází rovněž k vychýlení těžiště celé Sluneční soustavy, která neleží ve středu Slunce, ale nachází se až 5 km od něj. Na grafech tepelné historie planety Země, získané z antarktických ledovců, je pak vidět, jak se pohyb „barycentra“ s jistým dopravním zpožděním projeví i na „globální“ teplotě. Václav několikrát upozorňoval, že neuvažoval vliv změn magnetického pole ani nic jiného, jen ten jeden vliv postavení planet. Přihlásil jsem se s tím, že do stejných grafů lze zasunout i podobně probíhající graf o sluneční činnosti – měřený dle relativního čísla skvrn. (O čemž jsem držel přednášku na minulém Parconu – kde jsem ovšem hlavně sledoval vliv sluneční činnosti na – chřipku:) Nějak se nám to nebezpečně doplňuje.

A ještě nebezpečněji se to doplňuje s neapnou a tupou setrvačností globálních oteplovačů, se kterou jsem se srazil minulý týden na jedné konferenci – ale o tom někdy později.

Vašek Bláha, šéfredaktor nového časopisu Robot Revue, nám pak povyprávěl o tom, jak si roboti plánují svůj postup – a předvedl na videu. Po většinu přednášky ve třídě něco vrčelo – robotek, sestavený z Lega, který objížděl a očuchával svůj vymezený prostor. Bavili jsme se o konečnosti a nekonečnosti automatu (případně vesmíru), ale neshodli jsme se na něm. Některá nekonečna jsou prostě menší než jiná... Byla to příjemná a mozek rozpruďující diskuse. Pro mne i s benefitem, neb jsem zvěděl, že pan šéfredaktor bere další mou robotickou povídku. (Jedna už vyšla hned v prvních dvou číslech. V tom současném kromě hobistického obsahu září i povídka Franty Mrože Novotného, skutečného výpočetního technika z doby, kdy existovaly tzv. „sálové počítače“.)

Další fantazie se jmenovala Tiger River a šlo o cejlonský čaj v množství, na které slyším – to jest půllitrová konvice. Zmeškal jsem kvůli ní i začátek scénické četby z nové vyprávěnky o agentu Johnu Francisovi Kovárovi. Scénka byla čtena mistry české fantastiky, z nichž se však někteří jeví být barvoslepými – když nerozeznali svůj fialový text a četli cizí, modrý... Nechyběla Františka Vrbenská ani Marilyn Monroe. Nepokojné a neposlušné čtece vždy rychle zpacifikoval brutální režisér Jiří W. Procházka, jenž byl po zásluze nakonec zastřelen a polit kecupem. Ale ještě chvíli předtím si užil, když předváděl větrák pod MM...

Toto se dalo v rámci linie Pevnost, proto hlavní roli sehrál, no sečetl (i když dokonce tančil!) její šéfredaktor Tom Němec, avšak mezi účinkujícími byl rozpoznán i šéf úúúplně jiného časopisu Vlado Říša, jenž se tvářil velmi spokojeně. Možná mu stačilo, že se lednová Ikárie i po zdrazení (a rozšíření!) vyprodala...

A taky jsem se jako divák účastnil setkání s autory Pevnosti zajímavého zejména, když jsme se hádali, zda je český humor něčím specifickým, případně jestli lze dnes psát antiutopii. Zazněl názor, že něco takového lze těžko psát jako sci-fi – když ji prožíváme v reálu. Bylo to moc pěkné setkání, neboť autoři vlastně seděli na obou stranách pomyslného pódia – on snad ani nikdo jiný nepřišel – ale bylo nás hodně. Po rozpuštění besedy jsem vyhledal Josefa Pecinovského (toho z Teplic), abych mu po jedenácti letech poděkoval za kladný posudek mé první knížky Blackout...

Jak jsem přišel k SF

Kdy mi vyšla první fantastická povídka?

Bylo to v polovině šedesátých let, v „Iskatěli“ (Hledač), příloze časopisu „Vokrug světa“ (Kolem světa).

Z tiskárny nám sdělili, že pro náklad tři sta tisíc výtisků byla vytištěna obálka „Iskatěla“. A cenzura vyhodila z čísla překlad americké povídky (čestné slovo, nevím proč).

Obálka byla ilustrací k zakázané povídce.

„To je hrozné,“ řekl někdo. „Zůstaneme bez prémie, třináctého platu, a navíc nás budou ideologicky kritizovat.“

Někdo další řekl, že se na to musíme napít. Tak jsme vytáhli ze skříně láhve, popijeli a zajídali sušenkami. Ale nedokázali jsme nic vymyslet. Při posledním doušku na mě přišlo osvěcení, které změnilo můj život. Zvedl jsem rukavici, vrženou do tváře dračí antiutopii.

„Udělejme to tak,“ řekl jsem. „Půjdeme domů, a dokud se z nás nevyvětrá alkohol, napíšeme povídku, která by mohla ilustrovat nešťastný obrázek na nešťastné obálce.“

Všichni vykřikli: „Hurá!“

„Potom se rozhodneme, která povídka je nejlepší, a tu otiskneme.“

Rozešli jsme se domů.

Usedl jsem k psacímu stroji, protože už tři roky jsem neznal jiný způsob, jak materializovat své myšlenky. A položil před sebe obálku.

Na obálce byla nakreslena židle. Na židli sklenice. Ve sklenici dinosaur.

A pokud se nemýlím, v pozadí bylo schodiště.

Napsal jsem povídku o tom, jak do redakce přišel telegram od dopisovatele z Dálného východu: dinosauři nevymřeli a jednoho z nich ulovili.

Když jsem druhý den přišel do redakce, ukázalo se, že všichni mí kolegové noc prospali a žádný konkurs na povídku se nekonal. V redakci se tak podívali jednomu bláznovi, že po-

☞ Nečekaně a neplánovaně – ač pravidelně a opakovaně – se jedním z hlavních hřebíků Pražáče stala setkání v čajovnách. V té horní se krom čajů mohly konzumovat i nesmírné druhy kávy, v té spodní se pekly i výborné toasty. U společného stolku se tak sešly i dvě čarodějky – Františka s Editou, aby kuly pikle ohledně další kanibalské hostiny. Byly zaznamenány i jiné zajímavé zjevy – třeba Honza Pavlík se po 26 letech oholil!

Lituji jenom, že jsem musel jít už před osmou, avšak uplynulý týden byl tvrdý a vsedě jsem usínal a ve stoje padal.

Abych nezapomněl: Pragocon 2010 probíhal od čtvrtka 28. 1. do neděle 31. 1., skutečně jsem proletěl jednou jeho částkou. Nestihl jsem žádné anime, Starwars ani další linie. A! Ve škole fungovala i šatna, což mnohé jiné akce, nejenom ty scifické – značně postrádají. Mohl jsem si v ní nechat nejen zimní bundu, ale i svetr.

Jak jsem již pravil, bylo teplo, dědečku, teplo.

Psáno pro Sarden a Interkom

Jan Kovanic

vidku ani nečetli a poslali ji vysázet. Všichni dostali prémie i třídní plat, a vedení se rozhodlo nic nerozmazávat.

Povídka se nazývala „Když vymřeli dinosauři“, a příslušné číslo časopisu vyšlo na přelomu roku 1967.

A nyní nastal čas pro zrození Kira Bulyčova.

V tomto apokryfu říkám: jakmile byla povídka „Když vymřeli dinosauři“ přijata k tisku, novinář a orientalista se roztesknil. Na jedné straně se chtěl proslavit, ale nebezpečí bylo značné.

Nuže, vyjde fantastická povídka. Přečtou si ji v Ústavu východních studií. A zjistí, že mladý vědecký pracovník, který teprve nedávno obhájil, o kterém je známo, že nejenže utekl z kolchozu, vynechal zeleninovou brigádu, nepřišel na odborářskou schůzi, nechová se přátelsky k proslulé krasavici Ivanovové, ale navíc píše fantastiku!

Takového Možejka vyžehněte z ústavu!

Vylekal jsem se. A okamžitě jsem si vymyslel pseudonym. Kir – podle jména manželky, a Bulyčov – podle příjmení matky. Kdyby

mi osud poskytl víc času, možná bych vymyslel něco lepšího. Ale čas jsem neměl.

Je zajímavé, že v ústavu mnoho let o činnosti Bulyčova nic netušili. Věděli to jen nejbližší přátelé. Prozradilo se to až v roce 1982, kdy jsem dostal dvě státní ceny za scénáře filmů. A v novinách napsali: Kir Bulyčov (Igor Vsevolodovič Možejko).

Tento apokryf o první Bulyčovově povídce potvrzují dokumenty. Ale jako u každého apokryfu tomu možná bylo trochu jinak.

(Z knihy „Jak se stát fantastou“, Drofa, Moskva 2003, přeložil Pavel Weigel)

Nevyžádaná reklama na NYXu

ORGANIZATOR: - 15.1.2010 - Od několika lidí jsem měl delší dobu zprávy, že zde někteří šíří přinejmenším zkrácené informace o FF a mně. Na velkou škodu stačí i jeden, když je vytrvalý. Viz snad v každém IK negativní zmínka ZR. Hodně z těch fám zapustilo kořeny a škodí nám (ale nejen nám) už dlouhou dobu, protože lidi bez osobní zkušenosti jsou tou dlouhodobou masírkou ovlivnění. Není neobvyklé, že mi někdo po čase spolupráce/známosti řekne, že na to, co o mně slyšel za hrůzy, jsem docela normální. Aspoň se tedy pokusím to změnit a věci vysvětlit, obhajovat, zastavovat. I za cenu, že někdy blbě.

GROBENIUS: - 15.1.2010 - Letos poprvé nakouknou do tohoto fóra a hned reklama na Interkom. Protože ale klamavou reklamu nepotřebujeme, tak se to pokusím uvést na pravou míru.

Ve většině případů, když jsme byli osočeni z uveřejňování FFočerňujících textů, se ukázalo, že byly v podstatě pochvalné, jen ne dost pochvalné™.

(™ Václav Pravda)

DOGMA

Odposlechnuto v knihkupectví: „Chtěla bych něco jako píše Clive Barker, ale aby to nebyl horor.“

Byl jsem návštěvou v divadle Radka Brzobohatého a viděl jsem **Tančírnu**. No, nebylo to špatné, ale myslím, že Brzobohatý má na víc než na statistu v dílku, kde se vůbec nemluví. Ale zase jsem viděl naživo Petra Olivu a tomu jsem rád – ten chlap má i ve svém věku a s břichem postavu do uniformy jak dělanou.

Pár filmů: **Kniha přežití** je ubohá, zoufalá flandácká nuda, kterou pár dobrých záběrů postapokalyptické krajiny nezachrání. Vyhněte se tomu nejen v kině, ale i na DVD a v televizi. **Percy Jackson: Zloděj blesku** je standardizovaná podívaná pro všechny generace; bohužel tak standardizovaná, že se z ní vytrácí vše, co činilo knihu individuální a zábavnou. Jak postřehl kolega: takhle se v poslední době točí všechny filmy harrypotterovského ražení – ať je kniha jakákoliv a o čemkoliv, narazí se na jeden motiv a jede se dál... **Vikodlak** vás sice nevyděsí, ale je to příjemný návrat do starých časů, kdy část filmu tvořila sama atmo-

sféra. Bonusem je Hugo Weaving, kterému lze vážně věřit, že jako inspektor Aberline pátral po Jacku Rozparovači.

A na závěr dva maily, které nám postupně přišly:

Ojednal jsem knihy. Dostal fakturu na platbu předem (mailem) a dal příkaz (provedení v pondělí). Knihy které jsem koupil jsou pořád v nabídce, ačkoli jako antikvariátní předpokládám že jich nemáte více kusů. Navíc zadám moje objednávky mi sdělit, že žádné nemám. Děkuji za odpověď.

CELÝ TEN KRAM 5.000.000 KORUN NEBO ZA DVA PORSCHE
Cely Divus a Umelec na veletrhu v Brně za 5.000.000 korun nebo za dva nové vozy porsche.

Vsechna čísla časopisu Umelec, revue Divus a vsechny nase knihy i ostatni media lze zakoupit u naseho stanku na veletrhu BAF. Zveme byvatele Brna, Moravy i prespolni navstevniky. Rakouske cislo Umelce na sklade. Cely Divus a Umelec je pak na prodej za 5.000.000 korun nebo vymenou za dva vozy porsche jako ty co stoji u vchodu na veletrh.

Jak se tam dostat a kdy je otevreno: <http://www.bvv.cz/baf>
smutný knihkupec Filip Gotfrid

Kýčovitá ekopohádka o roztomilých Šmoulech

Konečně jsem se byla podívat – poctivě ve 3D verzi – na Avatar. Předem jsem četla několik recenzí, ale film mě stejně překvapil. Nikdo mě totiž předem nevaroval, jak je to přeplněno podbíživými klišé a únavnými akčními šarvátkami, přestřelkami a honičkami.

Vůbec mi nevadí ekologické poselství Avataru, naopak se raduju, že z tohoto filmu ho pochopí i ten nejzabedenější divák. Taky mě těší, že se tu řeší to maslo, které mají Američani už několik desetiletí na hlavě: totiž jejich necitlivé zasahování do jiných kultur. Někteří diváci to možná potřebují podat tezovitě a polopatě. Tak jen houšť!

Co mě ale na Avataru strašně iritovalo, byla ta koňská dávka nejpříšernějších hollywoodských klišé, kýčovitě podaných rostlinných i živočišných bytostí na planetě Pandora, z vulgarizovaného New Age duchovna a především akčních bitevních a honičkových scén, předpokládajících zřejmě pubertálního nebo duševně zakrnělého diváka uvyklého vysedávat dlouhé hodiny u počítačových fantasy her. Ano, uznávám, tenhle film představuje katalog nejnovějších a technicky nejvyspělejších triků. Ale očekávala jsem spíše něco podobného Veřelcům nebo Terminátorům, kdežto tohle je daleko dětinštější a prvoplánovější. V Avataru je nějak všeho moc: padouši jsou úplně padoušští, kladasové připomínají postavy z pohádek (zejména ti modří Šmoulkové, kteří nemají ani ten nejmenší kaz na kráse, a pak sám ústřední hrdina, který se na Pandore v terénu chová jako úplný idiot, ale tamní Matka Země si ho stejně vybere za svého vyvolence – zřejmě proto, že se jedná o hloupého Honzu s dobrým srdcem), příroda hýří neónovými efekty a roztomilými dráčky, přičemž v designu všech těchto organismů se projevuje krotkost a napodobování pozemských

vzorů, jelikož něco divočíjšího a „mimozemštějšího“ by už asi na diváka bylo moc, samozřejmě zde musí být princezna, jejíž ruku se hloupý Honza snaží získat, a všechno korunují New Age rituály, připomínající něco mezi tuzemskými sebezpoznavacími víkendy a nejkýčovitější fantasy o nádherných divoších dosáhnových dokonalé harmonie těla a ducha. Sami obyvatelé Pandory jsou výtvozem podivuhodně podbíživým vůči současnému vkusu nebo spíše nevkus – tvoří je kombinace Šmoulů, opiček, kočiček (jak roztomile hýbou oušky, švihají ocásky a kulí obrovské kočičí oči!) a modelek (jsou vytáhlí a štíhlí přesně podle současného trendového ideálu – chraň pámbu, aby připomínali třeba amazonské Indiány, podsaditě, krátkonohé a s nevzrušeným pasem).

Nejvíce jsem ale trpěla tím, že většinu tříhodinového filmu tvoří ony zmiňované akční scény, které jsou pro mě hrozně úmorné a nudné. Kéž by se tam alespoň místo nich řešily nějaké vztahové záležitosti, onen konflikt dvou kultur, kéž bychom měli šanci proniknout hlouběji do oné odlišné mimozemské kultury, kéž by se v ní projevily alespoň nějaké drobné odlišnosti od zvyků a způsobů života, jaké známe ze Země! Ale to se nestane a například milostné scény, kde se divošká modrá princezna najednou začne chovat úplně jako běžná hrdinka harlekýnky, jsou vysloveně komické.

Celou dobu jsem čekala, že pandorská Matka Země ztrestá veřelce tím, že na ně jednoduše žuchnou ta skaliska, která se tam celou dobu vznášejí ve vzduchu. Ale ne, to Matku Zemi napadlo a místo toho si zmasakrovala své roztomilé ještěry, pterodaktyly, ještěro-hrochy a co tam všechno ještě létalo, lezlo a skákalo mezi těmi neónovými medúzskami.

Ach jo!

Eva Hauserová

Thriller z nebe

Pánem prstenů se Peter Jackson zařadil mezi režiséry, u kterých je relativně jedno, co natočí – prostě se jde na nového Jacksona a hotovo. Námět „nejnovějšího Jacksona“ – jakýsi nadpřirozený thriller, v materiálech označovaný za drama – vypadá velmi vzdálený autorovi Breindeadu a Bad Taste, ale to jsme si koneckonců o Pánovi prstenů mysleli taky.

Susie Salmonové bylo čtrnáct, když ji zavraždili – tak začíná snímek Pevné pouto, a jeho příběh až do okamžiku vraždy není nikterak zvláštní. Obyčejné maloměsto, obyčejná rodina, obyčejná holka, obyčejné potíže dospívání a obyčejný soused z rodu Priklopilů. Ovšem tam, kde skvělému vychovateli z Rakouska (Natasche všichni přiznávají krásu, inteligenci a vzdělání – tedy to, o co se školství úporně a leckdy marně snaží) stačil jeden úkryt na mnoho let, vybuduje pan Harvey „klubovnu“ v poli jen na pár chvil a vzápětí zničí nejen tu, ale i budoucnost jedné mladé holky. Jenže duch Susie zůstane uvězněn ve zvláštním mezinebí a odtud pozoruje dál život svých blízkých i toho, kdo se jejím blízkým stát nestihl. A také pana Harveyho, který po nějaké době začne pociťovat potřebu postavit další příbytek pro další nezletilou slečnu...

Pevné pouto je v mnoha ohledech dobré a má jen jednu jedinou chybu – začneme s ní. Tou chybou je základní myšlenka, respektive Susiin život po životě. Jackson jej umí natočit a triky už jsou opravdu na fantastické úrovni – ale je to nuda. Potěší záběry na troskotání lodí v lahvích, na propadající se a současně rozpadající se altánek a na mnohé další, ale plynutí filmu se tu vždy zbrzdí, jako když na sáňkách vjedete na posypanou silnici. Drcne to s váma a připadá vám nekonečné, než se dostanete na další část kopce, po které zase můžete svištět k cíli. V podstatě to hodně připomíná snímek Jak přicházejí sny s Robinem Williamem – pokud jste jej viděli, je to váš lakmusový papírek na zjištění, jak moc vás tyhle posmrtné sekvence budou bavit.

Naštěstí je tu ještě „pozemská“ část, která převažuje a je plná potěšujících věcí. Ať už je to samotná režie, pohrávající si třeba se záběry rozhovoru (nezkušená, obdivuplná Susie má zabíraný obličej přes celé plátno, zatímco její starší idol je ve své „převaze“ snímán v polodetailu) nebo bravurně zobrazující napětí nezvané návštěvy v domě vraha; či scénář pohrávající si s divákem v báječné scéně předávání deníku a dopřávající zabijákovi originální „příbytkovou“ úchylku. Zvláštní kapitolou pak jsou herecké výkony – i ty nejslabší jsou velmi dobré a kra-

luje jim Susan Sarandon a Stanley Tucci. Představitel vraha připomíná Bruce Willise ve Smrti jí sluší tak moc, že jsem chvíli vážně uvažoval, jestli to není on, a je perfektně, vybroušeně „normální“; zatímco babička v podání Susan Sarandonové předvádí fantastický balet na ostří nože mezi dvěma propastmi – z jedné strany se rozevírá hlubina plná tuctových nesympatických rodinných příslušníků, zatímco z druhé se šklebí davy „svěrázných, ale v podstatě hodných a schopných žen“ typu rolí Jiřiny Jiráskové. Sarandonka však ani do jedné propasti nezahučí; ani po skončení filmu nevíte, jestli ji milujete nebo nenávidíte, ale určitě na ni nezapomenete.

Pevné pouto prostě mělo zůstat u thrilleru, na který by tak bylo potěšením se dívat a měl by únosnou délku. Mystickou linii nepotřebuje, a to ani pro poněkud přehnaný epilog, protože Peter Jackson prostě umí. Na rozdíl od něj se však tvůrci příběhů o posmrtném životě mají ještě mnohé co učit, zejména o zábavnosti a spádu příběhu. Jasně, až jednou umřu a odejdu tam někam do světla, budu se rozhlížet, zkoumat a obdivovat – ale do té doby chci koukat na Pány prstenů a dobré thrillery.

Pevné pouto. Scénář Fran Walsh, Philippa Boyens, režie Peter Jackson. USA 2009, 135 minut.

Hodnocení: 7/10

Filip Gotfrid

Jiřina žádá, radí, informuje

Milí psavci, jakož i jiní přátelé literatury a fantastiky vůbec!

Krátce chronologicky, níže podrobnosti:

- 1) 13. a 14. března Storycon v Praze
- 2) 26. až 28. března Scon v Praze
- 3) 30. dubna uzávěrka soutěže Vidoucí

1) **Storycon** se koná v prostorách Gymnázia Jižní město v Praze 4 ve dnech 13. a 14. března. Pro začínající autory je určeno několik workshopů, které vám pomohou s vytvářením vlastních příběhů, a nebude chybět ani tradiční Workshop naživo (povídky posílejte co nejdříve na můj mail AQUILA@ALTAR.CZ, podrobnější informace na stránkách SF&F Workshopu <http://workshop.scifi.cz/NewWorkshop.html>). V praxi si pak budete moci vyzkoušet psaní povídek v časovém limitu na předem dané téma.

Více informací průběžně naleznete na webových stránkách <http://storycon.freedombase.net/>.

2) **Scon** se koná 26. až 28. března tradičně v OA Svatoslavy v Praze 4.

Proběhne na něm slavnostním vyhlášení výsledků soutěže Vidoucí, samozřejmě i workshop naživo a spousta dalšího programu včetně literární linie, který se nyní dává dohromady. Sledujte stránky <http://www.scon.cz/>

3) Nezapomeňte, že 30. dubna o půlnoci je uzávěrka příspěvků do soutěže **Vidoucí** (a rozhodující je okamžik přijetí, nikoli odeslání). Propozice najdete na stránkách SFK Palantír

<http://www.sfkpalantir.net/index.php?pid=1969>

Případné dotazy ráda zodpovím a těším se na hojnou účast.

Jiřina

Parcon 2010

Hosté skoro jistí: Steven Erikson, Alan Campbell, Juraj Červenák, Andrzej Sapkowski, Pavel Weigel, Miroslav Žamboch, a jedná se s malířem Wojtekem Siudmakem, synem St. Lema Tomaszem, Jarkem Nohavicou a dalšími.

PP

Tatracon 2010

Tradičně v Slovenskom raji v turistickom stredisku Čingov, v termíne 31. 7. – 7. 8. 2010, Vás radi opäť privítame v chatách Stefani a Horský dom.

Ceny ubytovania:

Stefani	90 Eu/ 7 nocí
Horský dom	80 Eu/ 7 nocí
Účastnícky poplatok:	10 Eu/osoba
Interbanking: Slovenská sporiteľňa,	
č.ú.: 0101288728/0900	

Mio

Sci-fi klub Quasi ide ďalej

Vyšli Istrozín 26-27 aj nové Rádio Fantastika

Sci-fi klub Quasi stále pokračuje vo svojej vydavateľskej činnosti. Na stránke <http://istrozin.fandomas.info> nájdete nové číslo fanzinu Istrozín – teda, dvojčíslo. Finálove poviedky zo súťaže

Poviedka za 33 na tému "space opera" zabrali viac ako 60 strán, a tak sa jeho tvorcovia rozhodli vydať dve čísla v jednom. Vesmírne dobrodružstvá si môžete prečítať od zavedených autorov ako Zuzka Stožická a Miloš Ferko, po dlhom čase vyšla poviedka Jurajovi Kozlovi, no a debutujú Zdeno Mikláš a Martin Tomčík. V čísle nájdete aj zaujímavú publicistiku – dlhý rozhovor s blogerkou Anetou „Rid-dick“ Čizmárikovou, článok o slovenských sci-fi a fantasy poviedkach v literárnych súťažiach, obľúbené knihy a literárne postavy Jiřího W. Procházku a kratšie zaujímavosti. Milovníkov obrázkov môže zaujať galéria Mareka Tománka či obálka Juraja Molčáka.

Tým, ktorým sa nechce čítať, klub Quasi spolu s internetovým študentským rádiom TLIS a Istroconom prináša podcast Rádio Fantastika. Prvý tohtoročný diel je plný rozhovorov – s Jurajom Červenákom ešte z Biblotéky, na Kozmodróme redaktori vyspovedali Marsela zo Scifi-guide.net a najviac priestoru tentokrát patrí dlhému rozhovoru s prezidentom Česko-slovenského fandomu Zdeňkom Rampasom. Sťahujte na <http://fantastika.ilis.sk>.

Obidva projekty sľubujú do budúcnosti zaujímavé špeciály. No najmä Istrozín stále volá po originálnych poviedkach.

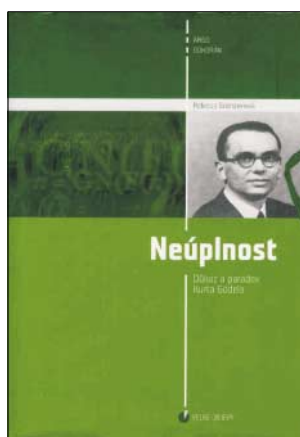
Martin Králik

NON FICTION

Rebecca Goldsteinová

Neúplnosť – Dôkaz a paradox Kurta Gödela

Matematika a filosofie se nesetkávajú príliš často, a keď ano,

málokdy to má nějaké „měřitelné“ výstupy. Jednou z mála výjimek je dílo Kurta Gödela. O to více jsou dnes jeho věty o neúplnosti chyběně vykládány jako popření moderní vědy místo jejího vrcholu. V knize Rebecky Goldsteinové zjistíte, že k nim vedla cesta až od Vídeňského kroužku logických pozitivistů a konfrontace s filosofem Wittgensteinem. Málo známý je i vztah Gödela a Einsteina.

Argo/Dokořán 2006, 298 Kč